

Πλωμαρίτικα

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΖΗΝΩΝΟΣ 29- 31, Τ.Κ. 10437 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. FAX: 210 5233735 - www.plomarion.com

ΚΩΔΙΚΟΣ: 211566

ΑΝΤΙΝΑΥΟΙ

ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ 'ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ'

ΕΤΟΣ 37ο - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 247

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

Πλωμαρίτικοι ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Τρίμηνη περιοδική έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «BENIAMIN Ο ΛΕΣΒΙΟΣ»

Ζήνωνος 29-31 Αθήνα • Τ.Κ. 10437 • Τηλ.-Fax: 210 5233735

Εκδότης-Διευθυντής: Μαρία Κανελλοπούλου, Πρόεδρος Δ.Σ.

Τηλ.: 210 2810919 Κιν.: 6936180768

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κανελλοπούλου Μαρία - Πρόεδρος, Μπούκη Μυρσίνη - Αντιπρόεδρος,
Βελούτσου Ευαγγελία - Γεν. Γραμματέας, Μουτζούρης Νικόλαος - Ταμίας,
Ηρακλέους Ευγενία - Βοηθός Γεν. Γραμματέα, Θεοδωροπούλου Υπαπαντή - Έφορος Δ. Σχέσεων,
Ανδρόνικος Νικόλαος - Μέλος, Μαλλιαρός Δημήτριος - Μέλος, Χαλδέζος Κων/νος - Μέλος

Συνεργάτες

Π. Ευστράτιος Μανωλέλλης, Αντώνης Ανδριώτης, Αμφιρίτη Καζάζη-Καπερώνη
Ε. Καλδής, Κλεάνθη, Νίκος Λαγουμίδης.

- Τα κείμενα απηχούν τις θέσεις των συντακτών και όχι του Συλλόγου.
- Ανυπόγραφα κείμενα δε δημοσιεύονται.
- Κείμενα και φωτογραφίες που στέλνονται προς δημοσίευση δεν επιστρέφονται.
- Το εξώφυλλο φιλοτεχνήθηκε από το συγχωριανό μας γραφίστα Γιώργο Νικ. Μουτζούρη.
- Η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι του Κωνσταντίνου Γιαννακού.

Περιεχόμενα

- 2015σελ. 3
- Απολογισμός της χρονιάς 2014
του Συνδέσμου Πλωμαριτών
“Βενιαμίν ο Λέσβιος”3-4
- Οικονομικός Απολογισμός 20145
- Έκθεση ελέγχου στα οικονομικά του
Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής
“Βενιαμίν ο Λέσβιος”6
- Παρεκκλήσια-Εξωκκλήσια
Μεγαλοχωρίου Πλωμαρίου6-7
- Λησμονημένες πράξεις
πατριωτισμού και αυτοθυσίας7-10
- Εκδηλώσεις Α' εξαμήνου10
- Ακάθιστος Ύμνος10
- Κλήδονας10-11
- Τινάζοντας
τη σκόνη του χρόνου11-14

- Δικαία διαμαρτυρία15
- Εκδηλώσεις Α' τριμήνου 2015
στο Πλωμάρι μας εν συντομία16
- Παρουσίαση του βιβλίου - θεματικού
οδηγού στην Αθήνα “Πολιτιστικές
και Περιβαλλοντικές διαδρομές
στο Πλωμάρι” και προβολή
του ομότιτλου ντοκιμαντέρ.....17-20
- Ο Προσκοπισμός στο Πλωμάρι..21-22
- Νέο βιβλίο - Για πρώτη φορά
η ιστορία της Ελληνικής παροικίας
της Μοζαμβίκης23
- Έπεα Πλωμαρίτικα24
- Επιστολή που λάβαμε25-26
- Αυτοί που έφυγαν26-27
- Συνδρομές-Προσφορές27
- Στη μνήμη28

**Οι “Πλωμαρίτικοι ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ”
στηρίζονται σε εμένα.
Θα καταθέτω την συνδρομή μου
στο λογαριασμό ΕΤΕ
080/296044-39**

**Ηλεκτρονική σελιδοποίηση - εκτύπωση
- επιμέλεια - διεκπεραίωση έκδοσης
Εκδόσεις Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121
Τηλ.: 210 2619003 Fax: 210 2619696
e-mail: karpouzi@otenet.gr**

2015

Η νέα χρονιά ξεκίνησε για το Σύνδεσμό μας την 1η Φεβρουαρίου 2015 με το κόψιμο της Βασιλόπιτας και το ποδαρικό για το καλό του χρόνου.

Ο πατήρ **Ευστράτιος Μανωλέλλης** έψαλε δέηση και ευλόγησε τη Βασιλόπιτα. Στη συνέχεια μοιράστηκαν σε όλους τους συμμετέχοντες μαζί με κουλουράκια και το σχετικό καφέ. Η κ. **Χριστίνα Σπήλιου** συνεχίζοντας την παράδοση του αείμνηστου πατέρα της **Ιωάννη**, έκανε το ποδαρικό ντυμένη με την παραδοσιακή στολή του Πλωμαρίου. Στη συνέχεια ακολούθησε η απολογιστική Γενική Συνέλευση όπου εκτέθηκαν τα πεπραγμένα του 2014 καθώς και ο Οικονομικός Απολογισμός.

Δυστυχώς για το Σύνδεσμο οι συμμετέχοντες κάθε χρονιά στις εκδηλώσεις είναι όλο και λιγότεροι. Πρέπει αγαπητοί συμπατριώτες να μυήσουμε τα παιδιά μας, τη δεύτερη γενιά των Πλωμαριτών, στο τοπικιστό πνεύμα. Πρέπει να έλθουν στο Σύνδεσμο και να αναλάβουν πρωτοβουλίες. Βλέπω στους Συλλόγους των Ακρασιωτών, Νεοχωριτών και Παλαιοχωριανών νέους ανθρώπους και χαίρομαι ιδιαίτερα.

Ας ελπίσουμε ότι τα επόμενα χρόνια θάναί καλύτερα.

Απολογισμός της χρονιάς 2014 του Συνδέσμου Πλωμαριτών “Βενιαμίν ο Λέσβιος”

Αγαπητοί συγχωριανοί μέλη και φίλοι του Συνδέσμου “Βενιαμίν ο Λέσβιος” εκ μέρους του Δ.Σ. και προσωπικά εύχομαι καλή χρονιά με υγεία και καλή τύχη στις οικογένειές μας στην Ελλάδα, στο νησί της Λέσβου και ιδιαίτερα στο χωριό μας το Πλωμάρι να δούμε όλοι καλύτερες μέρες. Όπως κάθε χρόνο κάνουμε απολογισμό πεπραγμένων, διοικητικό και οικονομικό και κόβουμε την πίτα μας. Φέτος με μικρή καθυστέρηση λόγω του ότι συνέπεσε η ημερομηνία με αυτή των εκλογών.

Στις 29-1-2014 έγινε η σύσταση σε

σώμα του νέου Δ.Σ. μετά τις αρχαιρεσίες της 26-1-2014 με την πλειοψηφία κ. **Μαρία Κανελλοπούλου** να είναι η Πρόεδρος, την κ. **Μυρσίνη Μπούκη** Αντιπρόεδρο, την κ. **Ευαγγ. Βελούτσου Γ.** Γραμματέα, τον κ. **Κ. Χαλδέζο** Ταμία ο οποίος παραιτήθηκε και την θέση του πήρε η κ. **Θεοδωροπούλου Υπ.** και μέλη τον κ. **Νίκο Ανδρόνικο**, τον κ. **Ν. Μουτζούρη**, την κ. **Ευγ. Ηρακλέους** και τον κ. **Μαλλιάρό Εμ.**

Η **Ουζομαζωγή** μας έγινε εδώ στο χώρο του Συνδέσμου μας στις 23 Φεβρουαρίου και είχε μεγάλη επιτυχία με

πολλούς συγχωριανούς και φίλους. Τα εδέσματα ετοιμάστηκαν από τα μέλη του Συλλόγου.

Φίλοι μας διασκέδασαν με καλό φαγητό και ποτό με χορό και τραγούδι και όλοι έμειναν ευχαριστημένοι. Τη μουσική επιμελήθηκε ο **Ιωάννης Μαλλής** και τον ευχαριστούμε θερμά.

Το Δ.Σ. έκανε επίσκεψη στον κ. **Αθανασίου** Υπουργό Δικαιοσύνης όπου ενημερωθήκαμε για τη δημοπράτηση του δρόμου Μεγαλοχωρίου-Αγιάσου-Φράγμα Σεδούντας-Πλωμάρι και Γέρας-Πλωμαρίου.

Επίσης στο γραφείο του στη Βουλή συναντήσαμε τον κ. **Τραγάκη** και ζητήσαμε οικονομική συνδρομή. Ομοίως συναντηθήκαμε με τον κ. **Σηφουνάκη** όπου του θέσαμε το θέμα διαχωρισμού του Ενιαίου Δήμου Λέσβου και μας ενημέρωσε ότι προσπαθεί να περάσει το Ενιαίο Νομοσχέδιο για τα νησιά.

Εμείς σαν Δ.Σ. κάναμε υπόμνημα για τις θέσεις μας ως Συνδέσμου στα θέματα που αφορούν το Πλωμάρι και το κοινοποιήσαμε και στους βουλευτές του νησιού.

Οι Ποτοποιίες **Ισιδωρου Αρβανίτη** και **Βαρβαγιάννη** μας έκαναν δωρεές ούζο για τις εκδηλώσεις μας. Τους ευχαριστούμε για άλλη μια φορά.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και πέρυσι παρακολουθήσαμε τον Ακάθιστο Ύμνο στο μοναστήρι της Παναγιάς Γοργοεπηκόου στη Μάνδρα. Συμμετείχαν πολλά μέλη και φίλοι του Συνδέσμου μας.

Μετά την Ακολουθία πήγαμε για ουζάκι στη παραλία της Ελευσίνας. Η εκδήλωσή μας αυτή είχε επιτυχία διότι συνδυάσαμε το θρησκευτικό συναίσθημα και τη διασκέδαση.

Στις **22 Ιουνίου** γιορτάσαμε τον **Κλήδονα** και το Άϊστρου-Μπουγιάϊστρου

στο Αλεποχώρι. Πάλι η συμμετοχή ήταν μεγάλη, απολαύσαμε τη θάλασσα, φάγαμε, ήπιαμε, διασκεδάσαμε, είπαμε πολλά τραγούδια ανάλογα της εκδήλωσης, ανοίξαμε τον Κλήδονα με τα ανάλογα ποιήματα και σόκιν.

Μόνο δεν ανάψαμε φωτιά φοβούμενοι το αεράκι διότι είχε πεύκα και υπήρχε κίνδυνος πυρκαγιάς. Παρ' όλα αυτά γυρίσαμε χαρούμενοι και γεμάτοι εντυπώσεις.

Στις **23 Αυγούστου** τα "**Βενιαμίνεια**" γιορτάστηκαν όπως κάθε χρόνο στο Μεγαλοχώρι. Μετά τη θεία λειτουργία μίλησε ο πρώην Δήμαρχος Λέσβου **Δημ. Βουνάτσος**. Έγινε δέηση στο σπίτι του Βενιαμίν στο Μεγαλοχώρι και κατάθεση στεφάνων με συμμετοχή επισήμων και κόσμου.

Ακολούθησαν δεξιώσεις πρωί και βράδυ με μουσική και φαγητό με έξοδα της Αντιπροέδρου **Μυρσίνης Μπούκη** όπως κάθε χρόνο.

Στις **30 Νοεμβρίου** έγινε εκδήλωση από την Ο.Λ.Σ.Α. και τους Συνδέσμους των άλλων νησιών του Αιγαίου για τα "Ελευθέρια 2014" όπου συμμετείχαν μέλη μας.

Επίσης συμμετείχαμε σε εκδήλωση στην "Εστία Νέας Σμύρνης" όπου τιμήθηκε ο **Κύριλλος Συκής** από τους Νεοσυμυρνιώτες λόγω του έργου του στη Σμύρνη. Όλοι γνωρίζουμε ότι έφυγε από το Πλωμάρι και τοποθετήθηκε στη Σμύρνη όπου και διακονεί το Πατριαρχείο.

Στις **7 Δεκεμβρίου** έγινε η ετήσια αρτοκλασία για τον πολιούχο του Πλωμαρίου Αγ. Νικόλαο στον Ι.Ν. Αγίων Κων/νου και Ελένης στην Ομόνοια. Μετά τη λειτουργία πήραμε τον καφέ μας στο χώρο μας με τη συμμετοχή των μελών μας.

Φίλες και φίλοι όλη τη χρονιά κανα-
με προσπάθεια για να μπορέσουμε να εκ-
δώσουμε το περιοδικό μας "Πλωμαρίτι-
κοι Αντίλαλοι".

Επιχειρήσαμε να οργανώσουμε κά-
ποιες εκδρομές ώστε να βλέπομαστε πε-
ρισσότερο και να υπάρχει και μια μικρή
οικονομική ενίσχυση στο ταμείο του
Συνδέσμου. Δεν υπήρξε συμμετοχή.
Λόγω στενών οικονομικών λοιπόν το Δ.Σ.

αποφάσισε να εκδίδεται το περιοδικό 2
φορές το χρόνο Οκτώβρη και Μάη έως
ότου πάνε καλύτερα τα πράγματα.

Θα οργανώσουμε και πάλι κάποιες εκ-
δρομές ελπίζοντας στη συμμετοχή σας
και θα ελπίζουμε για το καλύτερο.

Και πάλι καλή χρονιά και δημιουργι-
κή για όλους μας.

Λίτσα Βελούτσου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2014

ΕΣΟΔΑ

1. Συνδρομές μελών1.657,50€
2. Νέα μέλη
3. Συνδρομές περιοδικού ..2.419,00€
4. Προσφορές σε μνήμη1.582,00€
5. Προσφορές για σκοπούς
φιλαλληλίας.....522,00€
6. Έσοδα εκδηλώσεων110,00€
7. Έσοδα χρήσης αίθουσας —
8. Τόκοι Τράπεζας0,90€
9. Έσοδα από Ημερολόγια —

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ6.290,59€
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ
ΥΠΟΛΟΙΠΟ 20133.403,06€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ9.693,65€

ΕΞΟΔΑ

1. Έξοδα λειτουργίας αίθουσας
Α) Κοινόχρηστα235,07€
Β) ΔΕΗ + χαράτσι766,29€
Γ) ΟΤΕ425,08€
Δ) ΕΥΔΑΠ32,00€
Ε) Συντήρηση εξοπλισμού.....20,00€
Στ) Ασφάλιστρα αίθουσας.....84,93€
Ζ) Καθαριότητα200,00€
Η) Υδραυλικά —
2. Τυπογραφικά
περιοδικού2.040,00€
3. Έξοδα περιοδικού
4. Ταχυδρομικά1.747,97€
5. Έξοδα
οργ. εκδηλώσεων1.219,96€
6. Βραβεία..... —
7. Γραφική ύλη-Ιστοσελίδα..... —
8. Συνδρομές ΟΛΣΑ —
9. Βιβλία-Εφημερίδες60,00€
10. Προμ. Τραπεζής —
11. Διάφορα83,35€

12. Φιλανθρωπικοί σκοποί
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ6.910,65
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΤΗ Ν. ΧΡΗΣΗ2.783,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ9.693,65€

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ “ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ”

Την Τετάρτη 28 Ιανουαρίου 2015 και ώρα 17:00 μεταβήκαμε στα γραφεία του Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής “Βενιαμίν ο Λέσβιος” παρουσία του Δ.Σ. του Συνδέσμου και ως μέλη της Εξελεγκτικής Επιτροπής πραγματοποιήσαμε έλεγχο στα βιβλία του Ταμείου του Συνδέσμου, οικονομικής διαχείρισης 2014.

Ελέγχθηκαν τα διπλότυπα εισπραξης υπ’ αριθμ. 632-650, 728-750, 767-800, 801-850, 851-860, 901-938.

Σύνολο εσόδων:6.290,59€

Υπόλοιπο 31-12-2014:.....3.403,06€

Σύνολο9.693,65€

Ελέγχθηκαν εν συνεχεία τα παραστατικά των εξόδων και βρέθηκαν εντάξει, το δε σύνολό τους ανέρχεται στο ποσό των

6.910,65€.

Θεωρήθηκε το τελευταίο φύλλο της υπ’ αριθμ. 938/27-12-2014 απόδειξης εισπράξεων και το υπ’ αριθμ. 860/7-12-2014.

Το υπόλοιπο ποσό του ταμείου ύψους **2.783,00€** κατανέμεται ως εξής:

Κατατεθειμένα

στην Ε.Τ.Ε.2.234,00€

Μετρητά410,00€

Βρέθηκε έλλειμμα ποσού60,57€

Επειδή ο Ταμίας του Συνδέσμου υπέβαλε την παραίτησή του για προσωπικούς λόγους (εργασία που δεν του επιτρέπει να ασκεί τα καθήκοντά του), δεν μπόρεσε να μας δώσει σαφείς εξηγήσεις για το υπάρχον έλλειμμα.

ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΑ - ΕΞΩΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ

Οπως είναι γνωστό στους μεγαλύτερους Πλωμαρίτες το παλαιό Πλωμάρι είναι το σημερινό Μεγαλοχώρι, το καμμένο χωριό, απ’ όπου κατέβηκαν οι κάτοικοι στον Ποταμό, το σημερινό Πλωμάρι μετά και από την παρότρυνση του σοφού Δασκάλου του Γένους **Βενιαμίν του Λέσβιου** και μετά από τις συνεχείς πυρκαγιές του 1842-43. Το Μεγαλοχώρι είχε μέχρι το 1960 δύο ενοριακούς Ναούς, τη Μεταμόρφωση ή Παναγία και τον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο και Ευαγγελιστή όπου υπηρέτησαν

επί μακρά σειρά ετών δύο άξιοι Κληρικοί Μεγαλοχωρίτες, ο π. **Δημήτριος Σταματίου** και ο π. **Σίμος Λίγγος**, στη Μεταμόρφωση ο πατήρ **Δημήτριος**, όπου υπάρχει και η προτομή του και στον Αγ. Ιωάννη ο πατήρ **Σίμος Λίγγος** Ιερομόναχος. Τώρα είναι ενοριακός Ναός η Μεταμόρφωση και παρεκκλήσι ο Άγιος Ιωάννης, αλλά λειτουργούνται εναλλάξ κάθε Κυριακή.

Παρεκκλήσια Μεγαλοχωρίου:

1. **Ι. Ναός Αγ. Ιωάννου Θεολόγου** παλαιός ιστορικός ναός του 1795 με ξυ-

λόγλυπτο τέμπλο και με βυζαντινές παλαιές Ιερές εικόνες.

2. **Ιερός Ναός Αγίου Παντελεήμονος** βρίσκεται στο κέντρο του χωριού, 1920.

3. **Ιερός Ναός Αγίας Παρασκευής** πλησίον του Αγ. Παντελεήμονος, 1925.

4. **Αγία Άννα** εντός του χωριού, κτισμένη το 1800.

5. **Άγιοι Απόστολοι** εντός του χωριού, κτισμένοι το έτος 1720.

6. **Άγιος Ευθύμιος**, ευρισκόμενος εντός του χωριού, κτισμένος το 1820.

7. **Ι. Ναός Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης**, εντός χωριού το 1810.

8. **Έτερος Ναός των Αγίων Αποστόλων** κτισμένος το έτος 1830.

9. **Ιερός Ναός Αγίας Ξένιας**, εντός του χωριού, κτισμένος το 1870.

10. **Έτερος Ναός / παρεκκλήσι / Αγ. Παρασκευής**, κτισμένος το 1860.

11. **Ιερός Ναός Αγίου Νεκταρίου**

κτισμένος εντός του χωριού το 1930.

12. **Ιερός Ναός Αγ. Γεωργίου - Νεκροταφειακός** πλησίον χωριού το 1825.

13. **Ιερός Ναός Αγίου Σπυρίδωνος - Νεκροταφειακός** πλησίον χωριού το 1880.

Το Μεγαλοχώρι εκτός από τα αναγραφόμενα παρεκκλήσια του έχει και άλλα τριάντα (αριθ. 30) περίπου εξωκλήσια, που θα αναγράψουμε στο προσεχές τεύχος του περιοδικού μας για εξοικονόμηση χώρου, διότι φαίνεται ότι οι κάτοικοι του χωριού ήταν ευλαβείς και έχτιζαν παρεκκλήσια και εξωκλήσια σε εκτέλεση τάματός τους προς τον Άγιο, που εσέβοντο.

Ο **Πρώτος και Ιστορικός Ναός** της περιφερείας μας είναι ο **Ναός της Μεταμορφώσεως Μεγαλοχωριού**, που από το άλλο τρίμηνο θα περιγράψουμε.

π.Ε.Μ.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑΣ

Αντώνης Ν. Ανδριώτης

Γράφοντας στο περασμένο τεύχος των «Πλωμαρίτικων Αντίλαλων» το σημείωμά μου για τον «Σύνδεσμο Μυροφόρος Μαγδαληνή», αναφέρθηκα και στην άγνωστη για πολλούς πράξη ηρωισμού του **Γρηγορίου Τραγάκη** (προέδρου τότε του «Συνδέσμου»), ο οποίος κατά την διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής έκρυψε ένα Νεο-Ζηλανδό αξιωματικό μέσα στο εκκλησάκι της Αγίας Μαγδαληνής και μερίμνησε για την φυγάδευσή του στη Μέση Ανατολή. Αναφερόμενος σ' αυτή την ιστορία, θυμήθηκα μια άλλη παρόμοια της περιόδου αυτής, που είχε πρωτεργάτες τον **Δημήτρη Καρθούνη** (τον γνωστό αρτοποιό του «Πλάτανου») και τον **Κωνσταντίνο Γεραγωγτέλλη** πρώην αξιωματικό του στρατού. Ο δεύτερος, λόγω της ιδιότητός του αυτής, είχε υποχρέωση να δίδει το παρόν στην Γκεστάπο του Πλωμαριού κάθε δύο εβδομάδες.

Τις λεπτομέρειες του σημερινού σημειώματός μου, μου έδωσε ο κ. **Βάσος Γεραγωγτέλλης** (Geralis) ο γιος του **Κων. Γεραγωγτέλλη** που ζει μόνιμα στις ΗΠΑ.

Ο **Δημήτρης Καρθούνης** είχε τον ξυλόφουρνό του απέναντι από τα σημερινά γραφεία του Κυνηγετικού Συλλόγου Πλωμαριού, δηλαδή στην άκρη της τότε πολυσύχναστης πλατείας του «Πλάτανου», τα καφενεία της οποίας ήταν πόλος έλξης των

Πλωμαριτών. Ήταν το πέρασμά μου για το σπίτι μας. Ήταν ο φούρνος από τον οποίο προμηθευόμασταν το ψωμί της ημέρας και κατά κάποιο τρόπο «ο φούρνος του σπιτιού μας», όπου πήγαινα για το ψήσιμο τους νταβάδες με τα καλούδια και το ταψί κάποιου γιορτινού φαγητού που παρασκεύαζε η μητέρα μου. Γνωστότατος λοιπόν στον κυρ Δημητρώ, είχα την ευκαιρία να μπαίνω στο φούρνο του και μια-δυο φορές είχα τη τύχη να ανέβω στο μικρό πατάρι και να δώ τη μεγάλη σκάφη του ζυμώματος. Σ' αυτό λοιπόν τον φούρνο, είχε το θάρρος να κρύψει ο **Δ. Καρβούνης** μια ομάδα 4-5 στρατιωτικών αποτελούμενη από Άγγλους, Αμερικανούς και ένα Έλληνα αξιωματικό του λιμενικού (τον Ε.Φ).

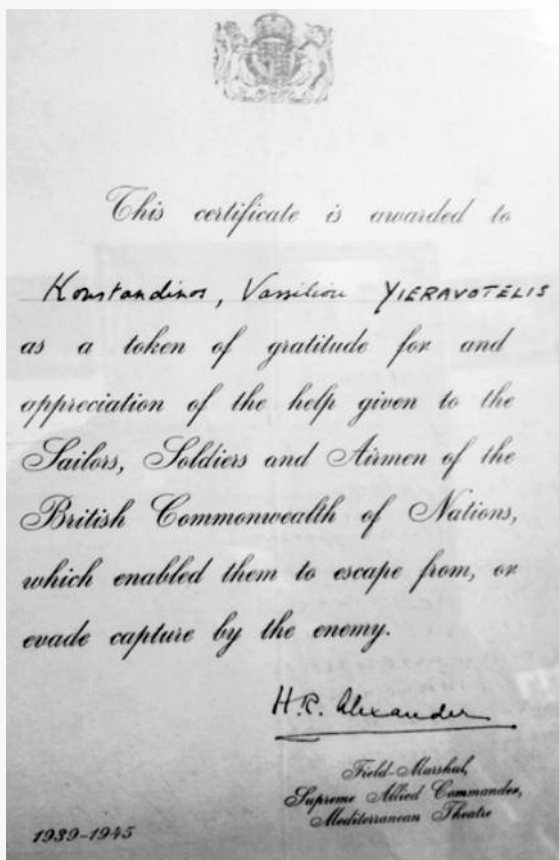
Μ' όσες εικόνες μου έμειναν στην μνήμη μου και αναλογιζόμενος τον μικρό χώρο (του ισογείου και του παταριού) που διέθετε ο φούρνος του κυρ-Δημητρώ, απορώ για την δυνατότητα που παρείχε για μια πολυήμερη απόκρυψη ενός και όχι 4-5 ανθρώπων και θαυμάζω το θάρρος όλων όσων είχαν εμπλακεί στην συγκάλυψη και διαχείριση της απόκρυψης και φυγάδευσης της ομάδας αυτής των αγωνιστών.

Το πότε ακριβώς και το πως η ομάδα των στρατιωτικών ήρθαν σε επαφή με τους **Δ. Καρβούνη** και **Κ. Γεραγωτέλλη** (που έπαιξαν τον ρόλο του συνδέσμου στο Πλωμάρι), δεν έχω καμιά σχετική πληροφορία. Και τούτο γιατί η όλη υπόθεση, λόγω της επικινδυνότητάς της, λάμβανε χώρα υπό αυστηρά εχεμύθεια μακριά από στόματα μελών των οικογενειών τους και ιδίως των παιδιών τους. Όπως θυμάται ο κ. **Βάσος Geralis**, ο πατέρας του, του έδινε ένα ζεμπίλι με προμήθειες (τρόφιμα) και του έλεγε να τα πάει και να τα δώσει στον **Δ. Καρβούνη** στον φούρνο του χωρίς άλλες εξηγήσεις. Παίζονταν τα κεφάλια όλων των εμπλεκομένων και γι' αυτό έπρεπε ο μικρός **Βάσος** να διατηρούσε την παιδική αθωότητα και να μην έχανε τη ψυχραιμία του σε κάποιο τυχαίο έλεγχο της Γκεστάπο.

Παράσημα με τα οποία τιμήθηκε ο Κωνστ. Γεραγωτέλλης

Η φυγάδευση της ομάδας των κρυπτομένων στρατιωτικών ήταν κι αυτή μια πολύ επικίνδυνη αποστολή. Έπρεπε να βρεθεί ο κατάλληλος άνθρωπος της θάλασσας που με το πλεούμενό του θα «πέρναγε απέναντι» (στην κοντινή ακτή της Τουρκίας) την ομάδα των αξιωματικών. Ο κατάλληλος καπετάνιος βρέθηκε στο πρόσωπο του θαρραλέου Κωνσταντίου (συγγενή μου, γνωστού ως «Τσαγκινιά») που έμενε στο Πραστειό. (ΣΣ. Από το παρατσούκλι του, συμπεραίνω πως πρόκειται για τον **Ιωάννη Φιλίππου Κωνσταντίου**. Ο **Φίλιππος Κωνσταντίος** είναι συνδεδεμένος με την προέλευση της ονομασίας «του Φιλιππί η βόλτα» στο δρόμο Πλωμαρίου Μυτιλήνης). Ο **Κωνσταντίος** ανέλαβε με το αζημίωτο (απ' ό,τι λέγεται με πληρωμή σε λίρες) τη δουλειά αυτή. Και μόλις φύσηξε ο κατάλληλος αέρας που θα επέτρεπε στο ιστιοφόρο του να ανοίξει πανιά, πήρε την ομάδα των αξιωματικών και την φυγάδευσε στην απέναντι Τουρκική παραλία.

Αριστερά: Ο Κωνστ. Β. Γεραγωτέλλης με την στολή του λοχαγού. Δεξιά: Πιστοποιητικό προσφοράς υπηρεσιών η μετάφραση του οποίου έχει ως εξής: «Αυτό το πιστοποιητικό απονέμεται στον Κωνσταντίνο Βασιλείου Γεραγωτέλλη σαν τεκμήριο ευαρέσκειας και εκτίμησης για την βοήθεια που προσέφερε στους άνδρες του Ναυτικού, του Στρατού Ξηράς και της Αεροπορίας της Βρετανικής Κοινοπολιτείας βοηθώντας τους έτσι να δραπέτεύσουν ή να αποφύγουν την σύλληψη από τον εχθρό. Υπογραφή: H.R. Alexander, Field-Marsal, Supreme Allied Commander, Mediterranean Theatre.

Είναι άξιο να μνημονεύσουμε ότι ο Έλληνας αξιωματικός της ομάδας που φυγαδεύτηκε δεν ξέχασε τους σωτήρες του Πλωμαρίτες. Μετά την απελευθέρωση ήρθε στο Πλωμάρι και έκαμε ένα τρικούβερο γλέντι στο Πλάτανο. Υπηρέτησε και σαν Λιμενάρχης στην Μυτιλήνη. Από τη θέση του αξιωματικού του Λιμενικού Σώματος βοήθησε αρκετούς Πλωμαρίτες.

Κλείνοντας το σημείωμά μου αυτό, θα ήθελα να κάνω μια παράκληση στους απογόνους του **Δημήτρη Καρθούνη** αν τυχόν έχουν συμπληρωματικά στοιχεία της ιστορίας αυτής να μη διστάσουν να τα γνωστοποιήσουν με όποιο τρόπο θεωρήσουν κατάλληλο. Ακόμη εύχομαι να γίνουν ευρύτερα γνωστές παρόμοιες αντιστασιακές δράσεις κι άλλων Πλωμαριτών όπως του καπετάνιου **Δημητρίου Παπαπέτρου**, των αδελφών **Σκλαθούνου** και άλλων.

Εκδηλώσεις Α' εξαμήνου

Στις **15 του Φλεβάρη 2015** ακούστηκε και πάλι το «Ερι Πάλε» στη Ζήνωνος 29-31.

Η ετήσια «**Ουζομάζωξη**» του Συνδέσμου μας φέτος τα είχε όλα. Νεολαία, κέφι, χορό και πλούσιο μπουφέ που

ετοίμασαν εκτός από τις κυρίες του Δ.Σ. όλες οι συμπατριώτισσές μας που συμμετείχαν σ' αυτό το πετυχημένο Αποκριάτικο γλέντι. Τη μουσική επιμέλεια είχε όπως πάντα αφιλοκερδώς ο συμπατριώτης μας κ. **Ιωάννης Μαλλής**.

Ακάθιστος Ύμνος

Στην Ι. Μονή Αγίου Νεκταρίου στο Άνω Σούλι Μαραθώνα παρακολουθήσαμε στις **27 του Μάρτη 2015** την Ιερή Ακολουθία του **Ακάθιστου Ύμνου**. Η κατανυκτική ατμόσφαιρα και οι υπέροχοι ύμνοι της Ακολουθίας έκαναν τη βραδιά αυτή ξεχωριστή. Ακολούθησε στη συνέχεια «ουζάκι και μεζές» σε κέντρο της Νέας Μάκρης.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ εκ μέρους του Συνδέσμου στους συμπατριώτες μας κ.κ. **Κωνσταντίνο** και **Αντώνη Καθαρό** που είχαν την οργάνωση της βραδιάς αυτής.

Κλήδονας

Κάθε χρόνο στις **24 Ιουνίου**, εορτή του **Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου «Τζατζαλιάρη»** όπως είναι γνωστός στην πατρίδα μας ή του «**Αϊ Γιάννη Τ'λτρουπιού**» έχει καθιερωθεί να πραγματοποιείται το

έθιμο του «Κλήδονα» και το άναμμα της φωτιάς στα τρίςτρατα, όπου καίγονται τα Πρωτομαγιάτικα στεφάνια που κρεμάμε στις πόρτες των σπιτιών.

Το έθιμο του Κλήδονα πρέπει πάση

θυσία να το διατηρήσουμε αν και η νέα γενιά το θεωρεί κάπως ξεπερασμένο.

Στα χρόνια τα δικά μας, 10ετία '50-'60 την παραμονή του Αγ. Ιωάννη ένα κορίτσι έπαιρνε ένα πήλινο κανάτι και πήγαινε στη βρύση να το γεμίσει με νερό, στο δρόμο όλοι προσπαθούσαν να το κάνουν να μιλήσει εκείνο όμως έμενε αμίλητο γιατί το νερό το έλεγαν **“αμίλητο”**. Στη συνέχεια όλες οι κοπέλες και οι νοικοκυρές έριχναν μέσα ένα προσωπικό τους αντικείμενο. Το βράδυ σκέπαζαν το κανάτι με ένα κόκκινο πανί και το άφηναν έξω συνήθως σε μπαλκόνι για να το βλέ-

πουν τα άστρα.

Την επομένη το απόγευμα άνοιγαν τον **«Κλήδονα»**. Ένα μικρό κορίτσι έβγαζε μέσα από το κανάτι ένα-ένα τα αντικείμενα ενώ οι κοπέλες και όλες οι μεγαλύτερες γυναίκες έλεγαν αντίστοιχα από ένα δίστιχο - ένα καλό ένα **“σόκιν”**.

Ο **«Κλήδονας»** άνοιγε με το εξής δίστιχο: **«Ανοίξετε τον Κλήδονα στου Αγίου Γιαννιού τη χάρη, κι όποια είναι η καλορίζικη τώρα θε να προβάλλει»**.

Παραθέτουμε και ένα **“σόκιν”** δίστιχο: **«Ένα καράβι έρχετι μι κόκκινου πανάκι, από τα μάτια φαίνισι πως είσι πουτ....κι»**.

ΤΙΝΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΚΟΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Έρευνα-επιμέλεια: Αμφιτρίτη Καζάζη-Καπερώνη

Και σ' αυτό το τεύχος συνεχίζοντας το νοσταλγικό μας ταξίδι στο χρόνο θα παραθέσουμε κι άλλες πολύτιμες πληροφορίες από τα **«Λαογραφικά»** των Κυδωνιών του αείμνηστου **Παν. Μπιμπέλα**.

Προλογίζοντας το έργο τον Μάρτιο του 1955 ο **Ηλίας Ηλιόπουλος** γράφει:

«Η χαμένη μας Πολιτεία, πριν να διωχτεί ο Χριστός απ' τον Αγαρηνό, είχε ένδεκα Εκκλησιές και πολλά ξωκκλήσια που οι καμπάνες τους διαλαλούσαν χαρμόсуна, πότε τη Γέννηση του Χριστού και πότε την Ανάσταση του Γένους μας. Τώρα οι εκκλησιές έκλεισαν, οι Σταυροί γκρέμισαν, οι καμπάνες βουβάθηκαν, ο Χριστός διώχτηκε και την Πολιτεία μας σκεπάζει βαρύς ίσκιος...»

ΤΟΥ ΒΑΓΙΩ (ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ)

Την παραμονή των Βαΐων, κάθε νοι-

κοκυρά ζύμωνε τα **«λαζαρέλια»** για τα **«πιδιά»**. Μικρά ψωμάκια ομοιώματα Λαζάρου, σαν κουλούρια με μαύρες σταφίδες για μάτια και σταυρωμένα τα χέρια. Το ίδιο τούτο έθιμο υπήρχε και στη Λέσβο, και προφανώς από κει θα μεταφέρθηκε και στις Αιολικές πατρίδες.

Μετά τη λειτουργία της Κυριακής, ο παπάς της ενορίας μαζί με τον καντλανάφη και με ένα παιδί που κρατούσε στα χέρια ένα πελώριο κλαδί βάγιας, στολισμένο με κορδόνια, βαλάδια, γιρλάντες, κουδουνάκια και βαράκια γύριζαν τα σπίτια της ενορίας. Το παιδί τίναζε το μεγάλο κλωνί της βάγιας φωνάζοντας:

**‘Όξου ψύλλ’ όξου κουργιοί
να πάτε στα ρουμάνια
να φάτε ρουμανόφυλλα
πέσιτι ψουφίσιτι
κι πίσου μη γυρίσιτι.**

Τόσο στο Αϊβαλί όσο και στο Μο-

σχονήσι την ημέρα τούτη όλος ο κόσμος έτρωγε ψάρι. Στο τραπέζι έπρεπε να υπάρχει απαραίτητα «παστό» και κατά προτίμηση κολιός.

Το βράδυ της ίδιας μέρας γινόταν εκκλησιαστική περιφορά. Πιο μπρος απ' αυτήν όμιλοι παιδιών χτυπώντας τις πόρτες των σπιτιών τραγουδούσαν:

Ρο, ρο, Μαργαρώ
για τσ' παράδις
για τ' αυγό.

ΜΙΓΑΛ' - ΒΔΟΥΜΑΔΑ

Ολάκερη τη Μ. Εβδομάδα οι νοικοκυρές τακτοποιούσαν τα σπίτια τους και οι καταστηματάρχες έβαφαν τα μαγαζιά τους. Ο κόσμος νήστευε και τα κυριότερα νηστήσιμα ήταν η ταχινόσουπα, ο μιλένιος και πιτυρένιος χαλβάς, τα χάβαρα (θαλασσινά) και οι ελιές. Ο Επιτάφιος στολιζόταν το απόγευμα της Μ. Παρασκευής από κορίτσια που έφερναν διάφορα λουλούδια απ' τους μπαχτσέδες. Ο κόσμος προσκυνούσε τα επιτάφια και τα νιάτα εξέφραζαν τις προτιμήσεις τους για το στόλισμά τους. Το βράδυ της ίδιας μέρας όλες οι καμπάνες των εκκλησιών ηχούσαν «νεκρικάτα» (πένθιμα) και αργά τη νύχτα γινόταν η περιφορά των Επιταφίων. Μια ξεχωριστή άμιλλα των παλικάριών ποιος θα πρωτοσηκώσει τον Επιτάφιο. Πολλές φορές γίνονταν και θλιβερές συγκρούσεις για το σκοπό αυτό.

Στο Γενιτσαροχώρι τη Μ. Παρασκευή, την ώρα της περιφοράς του Επιταφίου, που τον κρατούσαν πολύ χαμηλά και πλάγια, εν αντιθέσει με το Αίβαλί που τον κρατούσαν στους ώμους, ο περισσότερος κόσμος καθόταν μέσα στο δρόμο «ανακούρκουδα» κατά μήκος του δρόμου, για να περνά ο Επιτάφιος και να ακουμπά πάνω από τα κεφάλια τους, έως

ότου επέστρεφε πάλι στην εκκλησία.

Το Μ. Σάββατο τα παιδιά του χωριού με τη βοήθεια μικρής αξίνας ξερρίζωναν «Αγκαθούρις» (αστοιβιές) που τις μετέφεραν στον περίβολο της εκκλησίας. Την ώρα της Αναστάσεως όλοι οι πυροβολισμοί ρίχνονταν πάνω σε τούτη την κουβάρα ως που τα χόρτα έπαιρναν φωτιά. Καιγόταν ο Ιούδας! Τότε οι ηλικιωμένες γυναίκες έπαιρναν εκείνη την ώρα χώμα και έτριβαν τα μέτωπά τους σταυροκοπούμενες.

Το βράδυ του Μ. Σαββάτου τα μεσάνυχτα γινόταν η Ανάσταση. Όλες οι εκκλησίες γεμάτες από πιστούς. Εξαιρετικά στην ενορία της Μητροπόλεως ελάμβαναν μέρος όμιλοι παλικάριών της εποχής (κουτραμπατζήδες) με όπλα όλων των ειδών, σε επιδεικτική παράταξη (τρομπούνια, γκράδες, πιστόλια, τσιφτέδες, βαρελότα και τράκες). Μόλις ο δεσπότης επρόφερε το «Χριστός Ανέστη» αληθινή μάχη και πανδαιμόνιο κωδωνοκρουσιών και κρότων ακολουθούσε μέχρις ότου η ακολουθία και οι επίσημοι επέστρεφαν από τον νάρθηκα στην εκκλησία. Το Άγιο Φως μεταφερόταν στα σπίτια μέσα σε χάρτινα φαναράκια, τα δε λουλούδια του Επιταφίου φυλάγονταν στα εικονίσματα. Με την λαμπάδα ο αρχηγός του σπιτιού έκανε τρεις σταυρούς με την καπνιά στην είσοδο του σπιτιού του.

Η Δευτέρα Ανάσταση το πρωί της Κυριακής είχε καινούργιο εορταστικό χαρακτήρα. Σ' αυτή λάβαιναν μέρος οι πρόξενοι των κρατών εν μεγάλη στολή με τους καβάσηδες των Προξενείων, οι Αρχές, ανώτεροι υπάλληλοι και πλήθος λαού.

Τη Λαμπροδευτέρα στο Χωριό γίνονταν υπαίθριος χορός των κοριτσιών. Στο λαϊκό τούτο πανηγύρι τα ωραιότερα κορίτσια του Γενιτσαροχωριού με τις γρα-

φικές τους αμφιέσεις έσερναν το χορό και τα παλικάρια έβρισκαν την ευκαιρία να «διαλέξουν» τη μέλλουσα σύντροφό τους.

Τ' ΑΓΙΟΥ ΓΙΩΡΓΙΟΥ-ΤΟΥ ΤΑΣ

Στη γιορτή τ' Αγίου Γιωργίου του Τας, στα Πλιθαριά γινότανε μεγάλο λαϊκό πανηγύρι. Η προσωνυμία «τας» δόθηκε επειδή έξω από την εκκλησία υπήρχε μια βρύση με χάλκινο δοχείο (τας) για να πίνουν οι διαβάτες. Έπειτα από τη λειτουργία στον αυλόγυρο της εκκλησίας γίνονταν παλαιστικοί αγώνες. Οι μπεχλιβανιοί (παλαιστές) αλειμμένοι με λάδι για να γλιστρούν τα χέρια πάνω στα σώματα πάλευαν μπρος στους θεατές. Διάφοροι πλανόδιοι μέσα σε μικρά μπουκαλάκια πουλούσαν νερό και βράσμα φωάζοντας «καλό σιρμπέτ».

«Τ' Αγίου Γιουργίου τα σφιγκάτα είν' ακριβά». Μυτιληνιά παροιμία που λεγόταν και στο Αίβαλί για τους τσιγκούνηδες.

Την ίδια μέρα γινότανε άλλο πανηγύρι στο χωριό Άγιους Γιώργις (Γιουρούκηδες) επειδή άλλοτε στην τοποθεσία αυτή έμεναν γιουρούκηδες (νομάδες).

Το πανηγύρι του Αγίου Γεωργίου είχε πάνδημο χαρακτήρα, γιατί έπαιρναν μέρος σ' αυτό και οι Τούρκοι πριν από την κατάρα της διαίρέσεως, δηλαδή από το Χουριέτ. Κι αυτοί ακόμα ασπάζονταν τότε με σεβασμό το εικόνισμα του Αγίου Γεωργίου, και ο στρατός διασκέδαζε στο ύπαιθρο με γενναίο φαγοπότη και χορούς. Το απόγευμα της ίδιας μέρας γίνονταν ιπποδρομίες.

Η ΑΗ ΓΙΩΡΓ'Σ Η ΓΙ' ΑΜΠΑΤΖΗΣ

Το ξωκκλήσι του Άη Γιώργη τ' Αμπατζή βρισκόταν πάνω στο δρόμο προς τις Αλυκές. Η παράδοση αναφέρει πως ο Άη

Γιώργ'ς διέταξε κάποτε στον ύπνο του έναν ευσεβή Αίβαλιώτη να χτίσει στην τοποθεσία αυτή το ξωκκλήσι του, κι επειδή ο ιδρυτής ήταν ράφτης κι έφτιαχνε «αμπάδες» (είδος μισού επανωφοριού) πήρε και το παρατσούκλι του «γι' Αμπατζής».

Τη χάρη του Αγίου Γεωργίου τιμούσε πλήθος ευσεβών και το ξωκκλήσι του συγκέντρωνε πάντα πολλούς εκδρομείς που έκαναν συχνά συλλείτουργα και ακολουθούσε ολόημερη διασκέδαση.

ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Ένα από τα μεγάλα πανηγύρια ήταν και το «παναγύρ'» της Ζωοδόχου Πηγής, τόσο σε μεγαλοπρέπεια εκκλησιαστικής πομπής όσο και σε συρροή κόσμου που έμοιαζε σαν ένα δεύτερο Πάσχα.

Έπειτα από την πανηγυρική αρχιερατική λειτουργία στη μεγάλη ενοριακή εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής (παλαιά Παναγία των ορφανών), ακολουθούσε η περιφορά της εικόνας και η μνημόνευση των πεσόντων και ευεργετών. Οι καμπάνες όλων των εκκλησιών χτυπούσαν κατά την ώρα της λιτανεύσεως, όλες δε οι κατηγορίες όπλων που έδρασαν τη νύχτα του Σαββάτου στην Ανάσταση λάβαιναν και πάλι μέρος σε δαιμονιώδεις κρότους για να κρυφτούν αργότερα και οριστικώς πλέον στις κασέλες των κατόχων.

Η ΑΓΙΑ ΚΑΡΟΥΔΑ

Στα Β.Δ. του Γεντισαροχωριού προς τη συνοικία «Καραβόπετρα» και σε μικρή απόσταση μέσα σε μια μικρή κοιλάδα, βρισκόταν, γνωστό σ' όλο τον γυναικόκοσμο, το εκκλησάκι της Αγιά Καρούδας.

Ήταν πολύ παλιό κι ερειπωμένο, με ένα παράθυρο στη νότια πλευρά, γι' αυτό και ήταν κατασκότεινο. Ακόμα σκο-

τεινός ήταν κι ο νάρθηκας και το κελί που έμενε κατά καιρούς «η καντλανάφης» (νεωκόρος). Κατά το παλιό ημερολόγιο η Αγιά Καρούδα δεν γιόρταζε.

Έπειτα από χρόνια μια ομάδα από φιλόθρησκους στο χωριό έκανε έναν σύλλογο, που μάζεψε αρκετά χρήματα και ανακαίνισε σχεδόν απ' τα θεμέλια το εκκλησάκι της Αγιά Καρούδας. Το ξανάχτισαν όμως στο όνομα της Ζωοδόχου Πηγής και την ημέρα τούτη -Παρασκευή της Διακαινησίμου εβδομάδας- γιορταζόταν μ' ένα πανηγύρι αξιόλογο που μάζεψε πολύ κόσμο απ' τα γύρω μέρη.

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ

Στο παλιό εκκλησάκι της Αγιά Κυρούδας τιμόταν κατά τους παλιοχωριανούς η «Αγιά Ματρώνα», αν κι αυτό δεν είναι απόλυτα εξακριβωμένο. Κατ' άλλη εκδοχή πιστευόταν πως υπήρχε εκεί η άγια Κάρα της και από άλλη πάλι από το «κυρούδα» (Κυρία Παναγιά), ως που κατέληξε σε παράφραση της λέξεως και έγινε «Καρούδα».

Δεν είναι εξακριβωμένο ποια χρονολογία είχε κτιστεί το ερειπωμένο τούτο εκκλησάκι. Όμως στα 1906-1907 είναι γνωστό πως ανακαίνιστηκε ως Ζωοδόχος Πηγή.

Η Αγιά Καρούδα ήταν γιάτραινα. Γιάτρευε τα ζουριάρικα (καχεκτικά) παιδιά κι όχι άλλες αρρώστιες. Κάθε μητέρα που γεννούσε καχεκτικό παιδί το έταζε και το έφερνε στην Αγιά Καρούδα. Το ξάπλωνε μπρος στο θαυματουργό παλιό εικονισμά της, κι αν ήτανε να ζήσει, από την άλλη μέρα θα άρχιζε η ανάρρωσή του, αλλιώς θα τα «κακάρωνε» (θα πέθαινε).

Τάχα δεν μπορεί η «Καρούδα» να είχε ρίζα κι από το ρήμα κακαρώνω (πεθαίνω); Πολύ πιθανόν. Όστε οι εκδοχές είναι

πολλές για το παρατσούκλι της χωριανής αυτής Παναγιάς.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΪΒΑΛΙΟΥ, ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΗ ΣΤΟΝ ΜΑΝΤΑΜΑΔΟ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

Δεκαπέντε μέρες έπειτα από το Πάσχα, όλα τα πλωτά μέσα της εποχής μετέφερναν αδιάκοπα τον κόσμο στον Ταξιάρχη του Μανταμάδου, για να κάνει το τάμα του. Από λαμπάδες ίσαμε το ανθρώπινο μπόι ως τα πολυτιμότερα αφιερώματα, ασημένια ομοιώματα, κρεμαστά κανδήλια, εικονοστάσια, κεντήματα εικονοστασίων, χάλκινα μανουάλια, ομοιώματα καραβιών απ' τους θαλασσινούς μεταφέρονταν στον Ταξιάρχη που είναι «ένθερμος» (θαυματουργός).

Το λεσβιακό τούτο πανηγύρι στο Μανταμάδο γινότανε δυο φορές το χρόνο. Μα για το πανηγύρι τούτης της εποχής μπορεί κανείς να πει πως γινόταν μόνο και μόνο για το Αϊβαλί και τις άλλες Αιολικές πόλεις. Γι' αυτό και το γλέντι ήταν τριήμερο και αδιάπτωτο.

Ο κόσμος πηγαινοερχόταν με τις γκαζουλίνες, τα περάματα, τα καϊκία ακόμα και με τις βάρκες. Αναμνηστικό παναγυριώτικο της εποχής ήταν τα μανταμαδιώτικα λαγήνια, κουμάρια «τσι κμαρέλια» που αντικαθιστούσαν τα σημερινά ψυγεία στο σπίτι, γιατί κρύωναν το νερό και είχαν φήμη τα πήλινα προϊόντα του Μανταμάδου για τις ψυκτικές αυτές ιδιότητές τους. Έτσι δινόταν η ευκαιρία σ' όλες τις κοινωνικές τάξεις να κάνουν κι ένα δώρο μικρό ταξιδάκι στη Λέσβο κάθε χρόνο στο ξακουστό ως τα σήμερα πανηγύρι του Ταξιάρχη στο Μανταμάδο.

Δικαία διαμαρτυρία

Στον τοπικό τύπο διαβάσαμε στις 10 Σεπτεμβρίου, για ερώτηση που έκανε στη Βουλή των Ελλήνων ο **Ν. Σηφουνάκης** και προς τους αρμόδιους Υπουργούς, για να τον ενημερώσουν για τον οδικό άξονα Καλλονής - Πέτρας που καθυστέρησε λόγω διαφωνιών μεταξύ των υπηρεσιών και ρωτά να μάθει αν έχουν γίνει οι κατάλληλες ενέργειες ένταξής του στη νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2020 με πόρους του ΠΔΕ. Και ρωτούν οι Πλωμαρίτες όλοι μαζί τον εν λόγω Βουλευτή, που τον γνωρίζουν καλά και τον έχουν τιμήσει σαν Νομάρχη και σαν Βουλευτή, ποιες είναι οι ενέργειές του όλα αυτά τα χρόνια σαν Νομάρχης και σαν Υπουργός για το βασικό πρόβλημα του Πλωμαρίου, που είναι ο δρόμος Γέρα - Πλωμάρι, για να μην αναφέρουμε για το δρόμο Μελίντα - Βατερρά, που τον ζητούν όχι μόνο οι Πλωμαρίτες και τα γύρω 8 ορεινά χωριά του, αλλά και ο Πολιχνίτος και η Βρύσα, για να μην αναφέρουμε το Φράγμα Σεδούντας που εκείνος το εγκαινίασε προ 17 χρόνια, ούτε για το δρόμο Μεγαλοχωρίου - Αγιάσου, που ευτυχώς ο συμπατριώτης μας Υπουργός **Χ. Αθανασίου** φρόντισε και διετέθησαν για το δρόμο αυτό 1.800.000 ευρώ και δημοπρατήθηκε, ευτυχώς, φέτος, για να τελειώσει του χρόνου.

Οι Πλωμαρίτες χαίρονται να γίνονται δρόμοι σε όλο το νησί μας, αλλά για ποιο λόγο εξαιρείται το Πλω-

μάρι, η δεύτερη πόλη του νησιού και κανένα έργο βασικό δεν έγινε εδώ και 20 χρόνια, αυτό ρωτούν όλοι οι κάτοικοι του Πλωμαρίου και περιμένουν κάποια απάντηση/διότι όλα αυτά τα χρόνια ούτε κάποιος Νομάρχης, ούτε Περιφερειάρχης, ούτε Βουλευτής, ούτε Υπουργός, έκανε κάποια ερώτηση στη Βουλή για τα χάλια των δρόμων του Πλωμαρίου. Όλοι οι Πλωμαρίτες μόνιμοι κάτοικοι και αυτοί που έρχονται κάθε καλοκαίρι στη γενέτειρά τους από Αθήνα, Αμερική, Αυστραλία, Ν. Αφρική, αλλά και οι ξένοι τουρίστες που είχαμε φέτος αρκετούς, εκφράζονται με τις χειρότερες λέξεις για την κρατική αδιαφορία προς το Πλωμάρι και τα ορεινά χωριά του και στις τελευταίες εκλογές τις αυτοδιοικητικές, έδειξαν αυτή την αγανάκτησή τους προς εκείνους που έδιναν υποσχέσεις απραγματοποίητες. Έχουμε τώρα βασικές ελπίδες στη νέα Περιφερειάρχη, στον Αν/άρχη **Σ. Κύτελη** που είναι γνωστός μας λόγω καταγωγής του από το Σταυρό, στον εκλεκτό νέο Δήμαρχο Λέσβου που το Πλωμάρι τον τίμησε με μεγάλο ποσοστό ψήφων να κάνουν κάτι και για την εγκαταλελειμμένη περιφέρεια του Πλωμαρίου, το ελπίζουμε και περιμένουμε. Έπονται υπογραφές αρκετών Πλωμαρίτων.

Εφημ. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ»
Πέμπτη 18 Σεπτεμβρίου 2014

Εκδηλώσεις Α' τριμήνου 2015 στο Πλωμάρι μας εν συντομία

Την **1η Ιανουαρίου 2015** έγινε στο Μητροπολιτικό Ναό του Αγ. Νικολάου η καθιερωμένη δοξολογία για τον καινούργιο χρόνο με τις ευχές όλων να είναι πιο χαρούμενος και προσδευτικός, αλλά και ειρηνικός για όλο τον κόσμο.

Στις **6 Ιανουαρίου** εορτή των Θεοφανείων μετά τη Θ. Λειτουργία και την τέλεση του Μ. Αγιασμού έγινε στο λιμάνι του Πλωμαρίου η κατάδυση του Τιμίου Σταυρού από τον Αρχιερ. Επίτροπο Πλωμαρίου και στην άλλη ενορία της Αγ. Παρασκευής στη κοντινή θάλασσα, που είναι εντός της ενορίας έγινε κι εκεί η κατάδυση του Τ. Σταυρού, που παρακολούθησαν και στις δύο περιπτώσεις αρκετός κόσμος με συγκίνηση και χαρά για τη συνέχιση των τοπικών εθίμων.

Στις **17 Ιανουαρίου** ημέρα Σάββατο εορτή του Αγ. Αντωνίου έγινε στον πανηγυρίζοντα Ναό του Τρίγωνα πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας με την συμμετοχή αρκετών προσκυνητών από Πλωμάρι, τα γύρω χωριά, τη Γέρα, τη Μυτιλήνη και την Αγιάσο.

Στις **27 Ιανουαρίου** γιορτάσθηκε στον ενοριακό Ναό του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου Πλωμαρίου η ανακομιδή των Ιερών λειψάνων του Μεγάλου αυτού Ιεράρχου της Ορθοδοξίας.

Στις **30 Ιανουαρίου** εορτή των Τριών

Ιεραρχών μετά την πανηγυρική Θ. Λειτουργία, που έγινε στον Αγ. Νικόλαο έλαβαν μέρος οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές όλων των σχολείων του Πλωμαρίου και οι γονείς τους.

Στις **2 Φεβρουαρίου** ημέρα Δευτέρα εορτάσθηκε πανηγυρικά η εορτή της Υπαπαντής στον Ιερό Ναό της Πλαγιάς.

Στις **10 Φεβρουαρίου** εορτή του Αγ. Χαραλάμπους στον πανηγυρίζοντα Ναό στο Πραστεϊό έγινε Θ. Λειτουργία, αρτοκλασία και αγιασμός.

Στις **27 Φεβρουαρίου** έγινε η ακολουθία των Α' Χαιρετισμών στους 3 ενοριακούς ναούς και στον Άγιο Ισίδωρο.

Στις **25 Μαρτίου** ημέρα Τετάρτη εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου μετά την Θ. Λειτουργία στο Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου έγινε η καθιερωμένη δοξολογία για την Εθνική μας γιορτή.

Επακολούθησε τρισάγιο στο ηρώο των πεσόντων, κατάθεση στεφάνων και παρέλαση όλων των σχολείων του Πλωμαρίου Δημοτικών, Γυμνασίου, Γεν. Λυκείου και ΕΠΑΛ Τεχνικό Λύκειο και όπως κάθε χρόνο οι μαθητές και μαθήτριες χόρεψαν τοπικούς χορούς.

Στις **27 Μαρτίου** ο Ακάθιστος Ύμνος εψάλει στους ενοριακούς Ναούς και στον Άγιο Ισίδωρο.

Καλή και ευλογημένη χρονιά.

π. Ε.Μ.

Παρουσίαση του βιβλίου – θεματικού οδηγού στην Αθήνα “Πολιτιστικές και Περιβαλλοντικές διαδρομές στο Πλωμάρι” και προβολή του ομότιτλου ντοκιμαντέρ

Με εξαιρετική επιτυχία παρουσιάστηκε, την Κυριακή 22 Μαρτίου τ.έ., στο κατάμεστο από κόσμο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, το βιβλίο-θεματικός οδηγός “Πολιτιστικές και Περιβαλλοντικές διαδρομές στο Πλωμάρι” και η προβολή ομότιτλου ντοκιμαντέρ, που εξέδωσε το περασμένο καλοκαίρι ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πλω-

και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων. Στην παρουσίαση του βιβλίου παραβρέθηκαν - μεταξύ των άλλων - ο τ. Υπουργός κ. **Νίκος Σηφουνάκης**, ο αντιναύαρχος ε.α. κ. **Δημήτρης Παπαγιαννίδης**, όλοι σχεδόν οι Πρόεδροι των Συλλόγων Αττικής, διακεκριμένοι επιστήμονες, συγγραφείς, λογοτέχνες.

Οι Πρόεδροι της ΟΛΣΑ κ. **Χριστόδου-**

λος Τσακιρέλλης, και του Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής κ. **Μαρία Κανελλοπούλου** και του Συλλόγου «Το Πόλιον» στον χαιρετισμό τους προς τους παρευρισκομένους αναφέρθηκαν στην έκδοση του βιβλίου και στη γενικότερη προσφορά του Συλλόγου «Το Πόλιον» για την προβολή και ανάπτυξη του Πλωμαρίου και όλης της Λέσβου, καθώς και στις προοπτικές για την περαιτέρω πρόοδο του νησιού μας, γεγονός

μαρίου «Το Πόλιον», στο πλαίσιο εγκεκριμένου έργου του Leader. Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από την **Ομοσπονδία Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής** (ΟΛΣΑ), το **Σύνδεσμο Πλωμαριτών Αττικής** «Βενιαμίν ο Λέσβιος» και τον **Πολιτιστικό Σύλλογο Πλωμαρίου «Το Πόλιον»** με τη στήριξη του **Οργανισμού Πολιτισμού, Άθλησης**

που θα υλοποιηθεί με τη συνεργασία όλων των Συλλόγων του στον κοινό αυτό σκοπό καθώς και του καθενός μας χωριστά και ιδιαίτερα των αποδήμων μας, όπως τόνισε ο κ. **Τσακιρέλλης**. Ιδιαίτερη ήταν η αναφορά της κ. **Μυρσίνης Βαρθή-Ματαράγκα** στους συντελεστές της πραγματοποίησης της έκδοσης του βιβλίου αυ-

τού, δηλαδή τους συγγραφείς των επί μέρους ενοτήτων του βιβλίου αυτού, στην ΕΤΑΛ για την οικονομική στήριξη της έκδοσης, στον Οργανισμό Πολιτισμού του Δήμου Αθηναίων για την παραχώρηση της αίθουσας, στους ομιλητές που θα παρουσιάσουν το βιβλίο, καθώς και στους

Ποτοποιούς του Πλωμαρίου και το κατάστημα “Περί Λέσβου” για τη συμβολή τους στο κέρασμα που θα επακολουθήσει.

Τέλος, αναφέρθηκε **στην περίπτωση της απίστευτης είδησης ότι πουλήθηκε η Παναγιά Κρυφτή, ένα πολιτισμικό τοπίο, μοναδικό, μνημείο ιστορικό, θρησκευτικό, γεωλογικό, απείρου φυσικού κάλλους**, γεγονός που πρέπει να μας ανησυχεί πολύ και να μας προβληματίσει.

Το βιβλίο, ακολούθως, παρουσίασαν, κατά σειρά:

Η κα Ελένη Μαϊστρου Καθηγήτρια και Κοσμήτωρ της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, άρχισε τονίζοντας τη σημασία της έκδοσης και υποστήριξε ότι αυτή θα συμβάλλει στην ενίσχυση του Πολιτιστικού Τουρισμού και στη συνειδητοποίηση από την τοπική κοινωνία της ιστορικής σημασίας αλλά και της οικονομικής αξίας της υλικής και άυλης πολιτιστικής

κληρονομιάς του Πλωμαρίου.

Παρουσίασε συνοπτικά το περιεχόμενο του κεφαλαίου του βιβλίου που αναφέρεται στην **ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ** μέσω 5 περιπάτων στις γειτονίες του Πλωμαρίου όπου προβάλλονται οι χαρακτηριστικές λαϊκές και αστικές κατοικίες στις οποίες απαντώνται τα ιδιαίτερα οικιστικά χαρακτηριστικά του τόπου.

Αναφέρθηκε επίσης και στον **ΠΕΡΙΠΑΤΟ ΣΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ**, συγγραφέας του οποίου είναι ο πολιτικός μηχανικός **Γιώργος Κακές**, που πραγματοποιείται με 2 διαδρομές, κατά μήκος του ποταμού Σεδούντα η πρώτη και κατά μήκος της παραλίας η δεύτερη. Η ομιλήτρια επισήμανε το ότι πρέπει να επιδιωχθεί η αποκατάσταση

και επανάχρηση των σημαντικών βιομηχανικών κτισμάτων της πόλης, τα οποία είναι, ως επί το πλείστον, ερειπωμένα, αλλά και η διατήρηση και αποκατάσταση όλων των ιστορικών κτισμάτων που προβάλλονται στον θεματικό οδηγό, καθώς αυτά συγκροτούν την ιδιαίτερη φυσιογνωμία και τον αρχιτεκτονικό πλούτο της πόλης. Ειδικότερα για το **Σαπωνοποιείο Ξυπετερά**, που αποτελεί τοπόσημο για την πόλη και έχει αγοραστεί από το Δήμο για να στεγάσει το Μουσείο ναυτικής και ναυπηγικής παράδοσης του Αιγαίου, πρέπει να καταβληθούν συλλογικές προσπάθειες για την υλοποίηση της αποκατάστασης και επανάχρησής του, η οποία θα έχει πολλαπλά οφέλη.

Ο δεύτερος εισηγητής ο **κ. Νικόλαος Δέσης φιλόλογος**, αναφέρθηκε γενικά στο βιβλίο (περιεχόμενα, δομή, αισθητική παρουσία του, κ.λ.π.), έκανε ειδική σύν-

τομη αναφορά στην ιστορική αναδρομή του Πλωμαρίου, μια ενότητα που συνέγραψε η κ. **Ρίτα Καζάζη** και συμπερασματικά τόνισε την αξία και τη σημασία του βιβλίου: «Φυλλομετρώντας το βιβλίο αυτό, φυλλομετράς τη ζωή, τις εποχές, το χρόνο στο Πλωμάρι. Φυλλομετράς ακόμη τις σελίδες της ιστορίας του, τις διάφορες επιστρώσεις της, που συνθέτουν το ψηφιδωτό της γενικότερης ιστορίας του νησιού μας και αγκαλιάζεις τη γενέτειρα "με καθαρό από τη σκόνη της πόλης μας", όπως θα έλεγε ο ποιητής, και δοκιμάζεις την αντοχή των αισθημάτων σου, να βλέπεις και να στοχάζεσαι. "Δώρον ζείδωρον", λοιπόν το βιβλίο αυτό, για να χαίρονται τα μάτια μας και η ψυχή μας. Βάλσαμο της νοσταλγίας μας, ρέμβη στην αγκαλιά του γενέθλιου τόπου, θαυμασμός για τη Φύση και τα Μνημεία του Ανθρώπου, που στέκονται σήμερα εγκαταλελειμμένα και ερειπωμένα, άφωνοι, αλλά τόσο εύγλωττοι, μάρτυρες της εποχής τους.....»

Στην εισήγησή του ο **Κώστας Δαμιανίδης, αρχιτέκτων** και ιστορικός ναυπηγικής, μίλησε για το κεφάλαιο του βιβλίου «**Η γνωριμία με τη ναυπηγική παράδοση του Πλωμαρίου**», του οποίου είναι και συγγραφέας, και στο οποίο αναδεικνύεται η **πλούσια ναυπηγική και ναυτική παράδοση του τόπου, τόνισε την αναγκαιότητα δημιουργίας του Ναυτικού Μουσείου** στο Πλωμάρι. Στη σύντομη ομιλία του αναφέρθηκε στις ιδιαιτερότητες του Πλωμαρίου μέσα στο πλαίσιο της Αιγαιοπελαγίτικης ναυπηγικής παράδοσης

και στην συμβολή του στον **ναυτικό πολιτισμό του Αρχιπελάγους**. Επισημάνε επίσης ότι υπάρχουν τεκμήρια, κυρίως, τεχνικής και τεχνολογικής διάστασης τα οποία πρέπει να διαφυλαχτούν, να αναδειχθούν και να προβληθούν. Επίσης, κατέκρινε με πολύ έμφαση την επαναφορά **του μέτρου απόσυρσης και καταστροφής παλιών αλιευτικών σκαφών**. Το μέτρο της «απόσυρσης» των παλιών αλιευτικών σκαφών έχει προκαλέσει με-

γάλη **καταστροφή στη ναυτική πολιτιστική κληρονομιά** του Αιγαίου και είναι ιδιαίτερα λυπηρό ότι επανέρχεται σε μια φάση ιδιαίτερα κρίσιμη για το μέλλον του τόπου.

Για την **περιβαλλοντική διαδρομή**, συγγραφέας της οποίας είναι ο κ. **Μάκης Αξιώτης**, ο οποίος δεν μπόρεσε να παρευρεθεί, η κ. **Μ. Βαρθή – Ματαράγκα**, χρησιμοποιώντας τα ίδια λόγια του, ανέφερε ότι **μία από τις ωραιότερες διαδρομές όχι μόνο του Πλωμαρίου αλλά και ολόκληρης της Λέσβου**, που είναι αυτή της **χαράδρας της Σεδούντας με τον ομώνυμο ποταμό**, με σπάνιο φυσικό πλούτο

και βιοποικιλότητα, καθώς και μεγάλο αριθμό μνημείων του ανθρώπου, όπως, πεζούλες με περίτεχνες σκάλες, λιθόστρωτα μονοπάτια, εξωκκλήσια ακόμη και αρχοντικά, ξύλινα γεφύρια που δεν υπάρχουν σε άλλη περιοχή της Λέσβου - όπως και τα πλυσταριά της Λέσβου - 14 υδρόμυλοι, λιοτρίβια, ντάμια, σέτια κ.ά. Τόνισε δε ότι, παρά τις διάφορες καταστροφές που έχουν συντελεστεί στο τοπίο αυτό θεωρεί ότι αποτελεί ένα **σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής, με δυνατότητα ανάπτυξης του περιπατητικού τουρισμού.**

Τέλος, ο δημοσιογράφος **κ. Νικόλας Βουλέλης, Διευθυντής της “Εφημερίδας των Συντακτών”**, στην εισήγησή του αναφέρθηκε κατ' αρχήν στο γεγονός ότι το βιβλίο-οδηγός ανταποκρίνεται στον στόχο που τέθηκε, αναδεικνύει το Πλωμάρι, προβάλλει τα πλεονεκτήματα της περιοχής και δημιουργεί νέους πόλους έλξης γι' αυτήν.

Αυτό το βιβλίο-οδηγός είναι ένα καλό εργαλείο για να κεντρίσει το ενδιαφέρον, είπε ο **κ. Ν. Βουλέλης**. Το μεγάλο ζήτημα όμως είναι να υπάρξει ευρύτερο ενδιαφέρον για το Πλωμάρι σε ολόκληρο τον κόσμο. Υπάρχουν περιθώρια πρωτοβουλιών, φτάνει να κινητοποιηθούν άνθρωποι, οργανώσεις και φορείς. Αφού το Δημόσιο δεν μπορεί πλέον να βοηθήσει, μπορούν ιδιωτικοί φορείς να συμβάλουν. Μια ιδέα είναι να κινητοποιηθούν οι απανταχού Μυτιληνιοί για ένα συγκεκριμένο έργο και να ζητηθεί η συνδρομή τους. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα για συνεργασίες και συνέργειες με πανεπιστήμια, ιδρύματα και μουσεία σε όλο τον κόσμο, που μπορούν να ενδιαφερθούν για τα βιομηχανικά κτίρια, τη ναυτική παράδοση του Πλωμαρίου ή την εκπληκτική χαράδρα του

Σεδούντα. Υπάρχουν ανάλογες επιτυχημένες προσπάθειες που ανέδειξαν επωφελώς πολλές περιοχές. Τέλος, ο **κ. Ν. Βουλέλης** τόνισε ότι «**Η Εφημερίδα των Συντακτών**» προσφέρεται να συμβάλει μέσα από τις σελίδες της στην προσπάθεια για την ανάδειξη του Πλωμαρίου και ευρύτερα της Λέσβου.

Ακολούθησε η **προβολή του ντοκιμαντέρ** με το ίδιο θέμα, που χειροκροτήθηκε από όλους καθώς και **συζήτηση** με ενδιαφέρουσες και σημαντικές **απόψεις και παρεμβάσεις.**

Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν σε παρέες με κέρασμα ούζου, προσφορά από τις ξακουστές ποτοποιίες του Πλωμαρίου **Αρθανίτη, Βαρβαγιάννη, Γιαννατοσή και Πιτσιλαδή** με μεζέ για τον οποίο συνέβαλαν όλοι οι συνδιοργανωτές και το κατάστημα **“Περί Λέσβου”**.

Ο ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ

Αντώνη Ν. Ανδριώτη

Στη συνέχεια του προηγούμενου σημειώματός μου για την ιστορία του προσκοπισμού στο Πλωμάρι, ο αγαπητός φίλος ιατρός **Αριστείδης Φρυδάς**, μου έστειλε μια ανταπόκριση του «ΦΙΛΟΠΡΟΣΚΟΠΟΥ» από το Πλωμάρι της 30ης Νοεμβρίου 1916 που φιλοξενείται στο 180ο φύλλο της εφημερίδας «ΚΗΡΥΞ» της Μυτιλήνης, της 06 Δεκεμβρίου του 1916. Στην ανταπόκρισή του αυτή, ο «ΦΙΛΟΠΡΟΣΚΟΠΟΣ» εγείρει το θέμα της διάλυσεως νεότευκτων προσκοπικών ομάδων με ιδιαίτερη αναφορά στη συρρίκνωση της ομάδος του Πλωμαρίου κατά το 1916 και της διάλυσεως της ομάδος του Παλαιχωρίου τον ίδιο χρόνο.

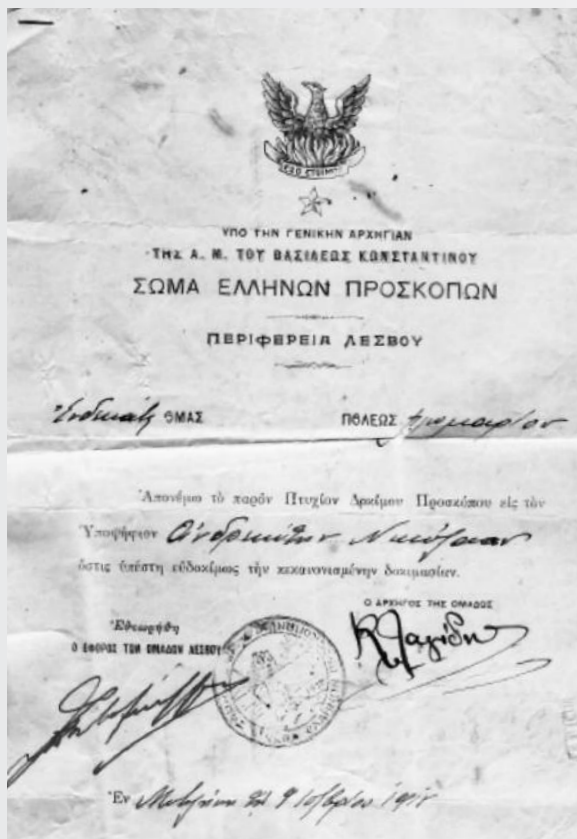
Στον «ΦΙΛΟΠΡΟΣΚΟΠΟ» απαντά ο **Θρ. Δουβαλετέλλης**, Έφορος Προσκοπικών Ομάδων Λέσβου (ο περιφερειακός Έφορος Λέσβου θα λέγαμε σήμερα) δίδοντας συγχρόνως αρκετές πληροφορίες για την ομάδα του Πλωμαρίου του 1915. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η ομάδα Πλωμαρίου «ιδρύθη τον Νοέμβριον του 1915 και απετελέσθη εκ 40 ακριβώς μαθητών εκ των οποίων όμως απεσύρθηκαν αργότερον 15 ώστε έμειναν 25».

Όπως θα δούμε πιο κάτω, ο **Δουβαλετέλλης** αγνοεί την 1η ομάδα Πλωμα-

*Ομάς Προσκόπων Πλωμαρίου 1912
[«Πλωμαρίτικοι Αντίλαλοι»
τεύχος 19-20 (1978)]*

ρίου του 1912-13. Και όπως ήταν φυσικό, με θορύβησε το άρθρο αυτό της εφημερίδας μια και, όπως έγραφα, κατά τις σημειώσεις του πατέρα μου, στο Πλωμάρι ιδρύθηκε η πρώτη προσκοπική ομάδα Λέσβου το 1913 (ευθύς μετά την απελευθέρωση το 1912). Η επιμονή μου στις πληροφορίες του πατέρα μου δικαιώθηκε με την ενθύμηση, που μου έκανε ο **Αριστείδης Φρυδάς** στέλνοντάς μου το φωτοαντίγραφο μιας φωτογραφίας της προσκοπικής ομάδος Πλωμαρίου του

**Αντίγραφο Πτυχίου Δοκίμου Προσκόπου
Νικολάου Ανδριώτη (1915)**

1912 που δημοσιεύτηκε στους «Πλωμαρίτικους Αντίλαλους» το 1978! Πιστεύω ότι αυτή είναι η φωτογραφία που, όπως ανέφερε η σημείωση του πατέρα μου, κοσμούσε το γραφείο του δικηγόρου **Παν. Τροιζή** στο Πλωμάρι. Την παραθέτουμε πιο πάνω.

Πιο κάτω παραθέτω ένα άλλο στοιχείο από το αρχείο του πατέρα μου:

Είναι το αντίγραφο του Πτυχίου Δοκίμου Προσκόπου που απενεμήθη στον «Υποψήφιον Ανδριώτην Νικόλαον όστις υπέστη ευδοκίμως την κεκανονισμένην

δοκιμασίαν». Υπογράφεται από τον Έφορο Ομάδων Λέσβου (**Θ. Δουβαλετέλλη**) και τον Αρχηγό της (Πλωμαρίτικης) ομάδος (**Κ. Λαγίδη**) με ημερομηνίαν 09-10/βρίου (Δεκεμβρίου;) 1915. Όπως φαίνεται στο αντίγραφο του πτυχίου, η ομάδα του Πλωμαριού το 1915 είναι καταγεγραμμένη ως η 11η ομάδα Λέσβου. Η 1η ομάδα ήταν αυτή του Πλωμαριού του 1912-13.

Παρατήρηση: Από την πιο πάνω φωτογραφία των προσκόπων Πλωμαριού του 1912 και το γεγονός ότι το πτυχίο απενεμήθη στον πατέρα μου το αργότερο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1915 και το ότι προηγείται της απονομής του πτυχίου αυτού δοκιμασία του υποψηφίου προσκόπου, θεωρώ ότι η αναφορά του **Δουβαλετέλλη** στην ημερομηνία ιδρύσεως της ομάδος του Πλωμαρι-

ού τον Νοέμβριο του 1915 είναι μόνο μερικώς σωστή. Ίσως, τα στοιχεία της Περιφερειακής Εφορίας Λέσβου να αρχίζουν να καταγράφονται με την συγκρότηση των ομάδων της Μυτιλήνης! Τα στοιχεία όμως, που παραθέσαμε τόσο στο προηγούμενο σημειώμα μας όσο και στο σημερινό, μας επιτρέπουν να χειροκροτούμε μια ακόμη πρωτιά των Πλωμαριτών της περιόδου του 1912: Πρωτεργάτες της απελευθέρωσης του 1912, και πρωτεργάτες στη διάδοση του Προσκοπισμού στη Λέσβο.

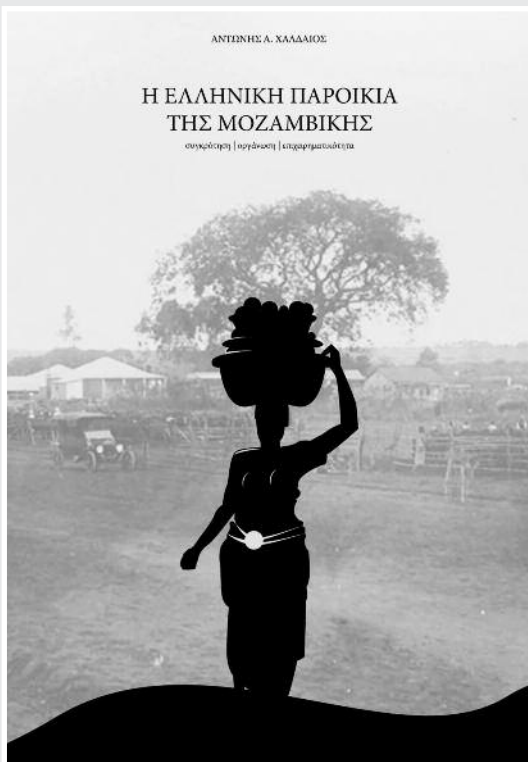
Νέο βιβλίο

Για πρώτη φορά η ιστορία της Ελληνικής παροικίας της Μοζαμβίκης

Μόλις κυκλοφόρησε το νέο μου βιβλίο στο οποίο καταγράφεται η δράση αρκετών Πλωμαριτών πρωτοπόρων της Μοζαμβίκης με κυριότερο τον ευεργέτη του Πλωμαρίου **Παναγ. Μιχαλέλλη**.

"Τα τελευταία χρόνια μελετώ την παρουσία των Ελλήνων στην Ανατολική Αφρική. Στα πλαίσια αυτής της έρευνας, βρέθηκα στην Μοζαμβίκη, όπου τα βήματα των πρώτων Ελλήνων εντοπίζονται στα τέλη του 19ου αιώνα. Είναι η περίοδος που Έλληνες από την Λήμνο, την Κάσο, τη Λακωνία, τη Λέσβο, την Κρήτη, αλλά και αρκετοί Αιγυπτιώτες, μεταναστεύουν στην Νοτιοανατολική Αφρική και συγκεκριμένα στην Μοζαμβίκη.

Η παρούσα μελέτη αναλύει την ελληνική παρουσία στην Μοζαμβίκη, άρρηκτα συνδεδεμένη με τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις στην Αφρική μεταξύ 19ου και 20ου αιώνα. Αναλύονται οι θεσμοί που ανέπτυξαν οι Έλληνες, ενώ μελετάται ο τρόπος έκφρασης και το φάσμα δραστηριοποίησης της ελληνικής επιχειρηματικής κουλτούρας. Το βιβλίο αποτελεί αποτέλεσμα έρευνας σε πορτογαλικά, ελληνικά και μοζαμβικάνικα αρχεία, τα οποία έρχονται στην επιφάνεια για

πρώτη φορά. Περιλαμβάνει επίσης πρωτότυπες φωτογραφίες και ιστορικά έγγραφα της εποχής, που συνθέτουν την εικόνα με τον λόγο και τεκμηριώνουν το ιστορικό γίνεσθαι. "

Το βιβλίο διατίθεται από το συγγραφέα **Αντώνη Α. Χαλδαίο**, κατόπιν επικοινωνίας στο anchald1997@hotmail.com ή στο 6932239610

<http://greeksof africa.blogspot.gr/2015/06/blog-post.html>

ΕΠΕΑ ΠΛΩΜΑΡΙΤΙΚΑ

Ο ΤΡΟΠΙΛΑΣ [και όχι τορπίλας]

Ήταν κάποτε, κάπου προς τη Πλαγιά, ένας τύπος που το κυρίως μέλημά του, ήταν να κουμαντάρει τους τράγους του και να προσφέρει τις όποιες υπηρεσίες του στους συγχωριανούς του και όχι μόνο. Σαν άνθρωπος κι αυτός είχε τις αδυναμίες του. Μια απ' αυτές είχε να κάνει με τις μουσικές κομπανίες και τις λεγόμενες “ντιζέζ” που κατά καιρούς επισκέπτονταν την περιοχή. Τότε εκείνος έδινε πάντα το παρόν διαλέγοντας μάλιστα το πρώτο τραπέζι πολύ κοντά στη πίστα. Μια φορά ήρθε στη περιοχή μια τέτοια κομπανία συνοδευόμενη από μια πολύ ευπαρουσίαστη και προκλητική, ίσως, καλλιτέχνηδα. Ο τροπίλας κάθε βράδυ γλένταγε απολαμβάνοντας το ουζάκι του συντροφιά με τη μουσική και τα τραγούδια. Ένα βράδυ όμως δεν κατάφερε να δώσει το παρόν και η απουσία του έγινε αισθητή από την τραγουδίστρια η οποία απορημένη ρώτησε κάποιον του μαγαζιού λέγοντας τι έγινε εκείνος ο τύπος που κάθε βράδυ μάς συντρόφευε με τις ευωδιές του;

Άλλοτε τον κάλεσαν μαζί με τον τράγο του στον συνοικισμό τής Αγ. Βαρβάρας. Αφού διεκπεραίωσε με επιτυχία την αποστολή του σκέφτηκε να δροσίσει το κουρασμένο του κορμί στη θάλασσα, αφού η ζέστη καλά κρατούσε ακόμα αν και ο ήλιος κόντευε να βασιλέψει. Έδεσε στις καλαμιές το ζώο, έβγαλε όλα τα ρούχα του και ολόγυμνος κολύμπησε για κάμποση ώρα. Όταν βγήκε στη παραλία στήθηκε ολόρθος για να στεγνώσει. Ξαφνικά πέρα στη στρο-

φή του δρόμου εμφανίστηκε μια γυναίκα και καθώς τον αντίκρυσε θεόγυμνο, έβαλε τα χέρια της στα μάτια της και φώναξε τσιρίζοντας: “Να πιράσου θέλου”. Εκείνος, χωρίς να χάσει τη ψυχραιμία του, έβαλε τις παλάμες του στ' απόκρυφα σημεία του και της είπε: “Ε τώρα πέρνα”.

Ο ΓΙΑΚΟΥΜΗΣ

Πολλές ανέκδοτες ιστορίες αναφέρονται στην “πολυτάραχη” ζωή του αξέχαστου αυτού τύπου τού Πλωμαριού. Κάποτε που ένας βασανιστικός πονόδοντας τον ταλαιπωρούσε για μέρες, αποφάσισε, ύστερα από προτροπές άλλων, να επισκεφθεί τον οδοντίατρο. Πήγε στο ιατρείο, κάθισε στην ειδική καρέκλα, τον περιποιήθηκε επιμελώς ο γιατρός και όταν τελείωσε σηκώθηκε ο Γιακουμής και χωρίς να πει κουβέντα, κατευθύνθηκε προς την έξοδο τού ιατρείου. Τότε ο γιατρός του λέει “Ε, Γιακουμή σ' ευχαριστώ” και η απάντηση “εντάξει γιατρέ δεν κάνει και τίποτα”.

Μια άλλη φορά ο Γιακουμής θέλησε να πιεί ένα “πινταρέλ”. Πήγε σ' ένα καφενείο τής γειτονιάς του και παράγγειλε τ' απαραίτητα. Αφού ήπια τα ούζα του, έφαγε το μεζέ του, σηκώθηκε ατάραχος να φύγει. Ο καφετζής, πιο πολύ για να τον πειράξει του φώναξε “Ε, Γιακουμή θα πληρώσ' του πινταρέλ;” κι εκείνος ατάραχος του απάντησε: “Ξλουμένους είσι εμ σ' έκανα κ' τιμή να έρτου στου καφινές, εμ θέλς τσι να σι πληρώσου”;

Μ. ΜΠΕΛΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Κυρία
Μαρία Κανελλοπούλου,
Πρόεδρο του
"Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής"
ΑΘΗΝΑ

Είδα το τελευταίο τεύχος των "Π.Α.", διαπιστώνοντας για μια ακόμη φορά την συμπλεγματική συμπεριφορά του περιοδικού έναντι της "ΛΕΣΧΗΣ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ".

Το συμπέρασμα είναι ότι ή δεν πληροφορείστε ή δεν θέλετε να πληροφορηθείτε ότι κάτι συμβαίνει σ' αυτόν τον "καταραμένο" για μερικούς χώρο.

Λειτουργεί πάντα η κινηματογραφική λέσχη της Παρασκευής με προβολή καλών έως και εξαιρετικών ταινιών.

Οργανώθηκε ομάδα ανάγνωσης που "συνεδριάζει" κάθε Τετάρτη βράδυ.

Πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο οι πρόβες της χορωδίας ΑΛΚΑΙΟΣ, που σχεδόν πάντα εξελίσσεται σε γλέντι με την συμμετοχή όλων, μελών και μη μελών της χορωδίας.

Διοργανώνουμε την μοναδική σ' όλο το νησί βραδιά Λεσβίων ποιητών, με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Ποίησης.

Ολοκληρώνουμε την ψηφιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος της ΛΕΣΧΗΣ, στην οποία περιλαμβάνεται και η αποτύπωση πλωμαρίτικου σπιτιού της εποχής του 1900 (σπίτι της Μαρίας Χατζηδημητρίου-Πρωτούλη).

Μπαίνουμε σε πρόγραμμα πλήρους ανακαίνισης της αίθουσας όπου στεγαζό-

μαστε.

Πραγματοποιούμε δράσεις και δράσεις, που πιστεύουμε -και αποδεικνύουμε- πως έβγαλε το Πλωμάρι από την αφάνεια και τη λήθη.

Και οι Π.Α. δεν γνωρίζουν τίποτα από όλα αυτά ή τους αφήνουν παγερά αδιάφορους.

Σας είμαστε ιδιαίτερα ευγνώμονες για την στάση σας αυτή.

Ξενοφών Ε. Μαυραγάνης

Υ.Γ. Και κάτι εντελώς προσωπικό.

Έχω εκδώσει μέχρι σήμερα, τέσσερα βιβλία διηγημάτων, που όλα αναφέρονται στο Πλωμάρι.

Έχουν γράψει γι' αυτά -πολύ τιμητικά- όλες οι εφημερίδες της Μυτιλήνης, Η ΑΓΙΑΣΟΣ, ΤΑ ΚΑΛΛΟΝΙΑΤΙΚΑ, ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΡΑΣ, καλούμαι σε διάφορα σχολεία της Μυτιλήνης -ΟΧΙ ΤΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ- να συζητήσω γι αυτά με τα παιδιά, επειδή αναφέρονται στην ζωή και την δράση των συμπατριωτών μας στα παλαιότερα χρόνια.

Εσείς -πλην μιας σύντομης τιμητικής αναφοράς του Στρατή Ψαρρά- τα αγνοείτε. Με γεια σας με χαρά σας. Αφού έτσι πιστεύετε ότι υπηρετείτε την προβολή του τόπου.

Ο ίδιος

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η πιο πάνω επιστολή μας διαβιβάστηκε από τον κ. Άρη Καρπούζη τυπογράφο του περιοδικού «Πλωμαρίτικοι Αντίλαλοι».

Απευθύνεται στην Πρόεδρο του Δ.Σ. του

Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής και έχει θέμα τη μη προβολή των δραστηριοτήτων της Λέσχης Πλωμαρίου, από το περιοδικό.

Το θέμα τέθηκε στο Δ.Σ. και συζητήθηκε εκτενώς. Ουδείς Σύμβουλος ή η Πρόεδρος είχε γνώση ή ενημέρωση αυτών των δραστηριοτήτων. Ουδέποτε στάλθηκε στον Σύνδεσμό μας Δελτίο Τύπου της Λέσχης αλλά ούτε και ενημερωθήκαμε γραπτά ή προφορικά.

Γνωρίζουμε δε στο αναγνωστικό κοινό ότι οσάκις η Λέσχη Πλωμαρίου πραγματοποίησε εκδήλωση στην Αθήνα - παρουσία βιβλίων - όλο το Διοικητικό Συμβούλιο και μέλη του Συνδέσμου ήταν παρόντα

και στήριξαν τις δραστηριότητες αυτές με την αγορά των βιβλίων που παρουσιάστηκαν.

Κύριε Πρόεδρε

Είμαστε στη διάθεσή σας για την προβολή των δραστηριοτήτων της Λέσχης του τόπου μας και πιστεύουμε ότι ο χρόνος που επιλέξατε να στείλετε την επιστολή διαμαρτυρίας σας δεν έχει σχέση με την κοινή εκδήλωση που πραγματοποίησε ο Σύνδεσμος με το Πολιτιστικό Σωματείο του Πλωμαρίου «ΠΟΛΙΟΝ».

**Για το Δ.Σ. η Πρόεδρος
Μαρία Κανελλοπούλου**

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΜΥΡΣΙΝΗ ΠΟΛΙΤΗ

Γέννημα θρέμμα Πλωμαρίτισσα, μοναχοκόρη της Βλουτίνας (Βλουκίνης) Ζαλούμη και του Μανώλη Κουκάρα, η Μυρσίνα γεννήθηκε στις 15 Φλεβάρη του 1915 και στις 15 Φλεβάρη του 2015 μας έφυγε από το Παλαιό Ηράκλειο, όπου εδώ και λίγα χρόνια ζούσε με την κόρη της Ευδοκία, εκατό χρονών ακριβώς. Τα κεράκια της γιορταστικής τούρτας των γενεθλίων της, που ετοιμάζαν, δεν πρόλαβε να τα σβήσει, αφού τέλειωσε το λάδι στο καντήλι της.

Έζησε Χριστεπώνυμα θρησκευόμενη ως τα τέλη της, γι' αυτό και πάνω στον τάφο της γράφτηκε το "προσδοκώ Ανάσταση νεκρών".

Νωρίς έχασε τον σύζυγό της Παναγιώτη Πολίτη και ήταν η πρώτη της μεγάλη πίκρα. Μαζί, στο Πλωμάρι, όπου και τα μεγάλωσαν,

απέκτησαν την Ευδοκία, την Μαρίκα, τον Σταύρο και τον Μανώλη.

Η μετέπειτα χαρούμενη κι ευτυχισμένη ζωή της στο Περιστέρι, μετανάστρια εσωτερικού, με τους γαμπρούς, τις νύφες, τα εγγόνια, τα δισέγγονα και τους κοντινούς συγγενείς της, ιδιαίτερα με τον σαν αδελφό της Κώστα Ψαρρά, πρώτο της ξάδερφο και πατέρα μου, κλονίστηκε δύο φορές. Αι-

τία: ο προώρος θάνατος του Γιάννη Μαυροθαλασσίτη συζύγου της Ευδοκίας της και ο απρόσμενος χαμός της Μαρίκας της. Κι όμως όλα τα υπέμενε Ιώβεια, με το "Δόξα τω Θεώ" στα χείλη της.

Ήταν φίλη και συμπαραστάτρια του Συνδέσμου μας, καθώς και συνδρομήτρια των Πλωμαρίτικων Αντίλαλων, που με λαχτάρα περίμενε να τους παραλάβει και που τώρα την

“φιλοξενούν”.

Κάθε καλοκαίρι επέστρεφε και ζούσε στο αγαπημένο της Πλωμάρι, όπου και τα οστά της εκεί θ’ αναπαυθούν, κοντά σ’ όλους τους δικούς της.

Κηδεύτηκε στο νεκροταφείο του Παλαιού Ηρακλείου, που μάλιστα είναι πολύ κον-

τά στο διαμέρισμα όπου ζούσε. Την συνόδεψαν πολλοί συγγενείς, φίλοι Πλωμαρίτες και Παλαιοηρακλειώτες.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της.

Στρατής (Τάκης) Ψαρράς
Εγγονός της Ζωγραφιάς Ζαλούμη,
αδελφής της μητέρας της Βλουτίνας

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Χαλδέζος Παναγιώτης του Ευστρ.50€
Μπούκη Μυρσίνη50€
Κουλουμπή Αικατερίνη.....25€
Κουλουμπή-Καπιτανέλη Μαρίκα25€
Βάρου Κλειώ.....20€
Μουτζούρης Μιχαήλ του Δημ.20€
Μουτζούρης Μιχαήλ του Δούκα30€
Μουτζούρης Σπύρος του Αντωνίου20€
Λαγουμίδου Ιωάννα100€
Γιάννη Μαρία20€
Βαρβαγιάννης Κων/νος25€
Ανώνυμος100€
Βάγκαλη Δήμητρα20€
Γεωργή Μυρσίνη.....30€
Γεωργής Αθανάσιος50€
Λεοντιάδης Παναγιώτης20€
Σπήλιος Γεώργιος.....20€
Καζάζη Αμφιτρίτη (Ρίτα)20€
Σαμαράς Παρασκευάς20€
Κυριακίδου Δήμητρα10€
Ζαχαρίου Αικατερίνη & Σπύρος50€
Χωριανοπούλου Τούλα & Μανώλης...20€
Δέτσης Νικόλαος20€
Κουτσαφέλη Ειρήνη20€
Κολυβάς Δημήτριος20€
Κολυβάς Νικόλαος20€
Κουντούρης Ιωάννης20€
Χατζηβασιλείου Δημήτριος20€
Λυγερός Απόστολος30€
Τραγάκης Μιχαήλ100€
Βερβέρη Αφροδίτη20€
Μονέδας Ευστάθιος20€
Χασιώτης Χρήστος20€
Ηρακλέους Χαράλαμπος20€

Μανωλέλλης Ευστράτιος.....20€
πατήρ Δημήτριος Καρβούνης.....20€
Καμπάνης Σπύρος30€
Μαλλιαρού-Λάζου Περσεφόνη20€
Ψαρράς Παναγιώτης20€
Βογιατζή Πηνελόπη20€
Καμνορόκη Βασιλική20€
Σπήλιου Χριστίνα20€
Πρωτούλη-Αγριγιαννάκη Έλλη50€
Κοντοπού Ευδοκία20€
Κανελλοπούλου Μαρία22€
Χαλδέζου Βασιλική20€
Καραμπάση Βάνα-Ιωάννα.....20€
Πιτσιλαδή Φρόσω20€
Κακαμπούρα Γεωργία.....40€
Παλαιολόγου Βάτω20€
Μουτσογιάννης Ιωάννης30€
Ζαχαρίου Σπύρος20€
Τραντάλης Νίκος30€
Αληγιάννης Νικόλαος20€
Ψαρράς Ευστράτιος20€
Καβαρνός Αντώνιος200€
Γιαμουγιάννης Γεώργιος500€
Κουτλής Ευστάθιος50€

Νέα μέλη

Μώρος Πέτρος20€
Ξυπτερά-Παπάνη Μιράντα50€
Καβαρνός Εμμανουήλ του Αντ.20€
Καβαρνός Εμμανουήλ του Κων.....20€

Σκοποί Φιλαλληλίας

Λάζος Θεόδωρος10€

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

- **Μπούκη Μυρσίνη**100€
στη μνήμη του συζύγου της Αθανασίου
- **Κουτσαφέλη Ειρήνη**50€
στη μνήμη του συζύγου της
Κουτσαφέλη Ιωάννη
- **Μουτζούρης Σπύρος του Αντωνίου** 30€
στη μνήμη Πίτσας Τυρανή
- **Κουντούρη Ευανθία και Ιωάννης**50€
στη μνήμη Πίτσας Τυρανή
- **Ανδρόνικος Νικόλαος**50€
στη μνήμη Δημητρίου Τσιργέλη
- **Λεοντιάδης Παναγιώτης**30€
στη μνήμη Δημητρίου Τσιργέλη
- **Κανελλοπούλου Μαρία**50€
στη μνήμη Δημητρίου Τσιργέλη
- **Φεργαδιώτης Γρηγόριος**50€
στη μνήμη Δημητρίου Τσιργέλη
- **Φεργαδιώτης Μιλτιάδης**50€
στη μνήμη Δημητρίου Τσιργέλη
- **Καζάζη Αμφιτρίτη (Ρίτα)**20€
στη μνήμη Βασιλικής Χατζηδημητρίου
- **Βερβέρη Αφροδίτη**20€
στη μνήμη των γονέων της Παναγιώτη και
Μυρσίνης και του συζύγου της Φραγκίσκου
- **Μπούκη Μυρσίνη**50€
στη μνήμη του συζύγου της Αθανασίου
και των γονέων της Περασφόνης
και Παναγιώτου Γιαννικέλη
- **Βογιατζή Πηνελόπη**30€
στη μνήμη Βύρωνος Βογιατζή,
Βενετίας και Νικολάου Μαυραγάνη
- **Αδαμαντία Στεργέλη-Καρβούνη**100€
στη μνήμη του συζύγου της
Απόστολου Στεργέλη
- **Τζανής Παναγιώτης**200€
στη μνήμη των γονέων του
Ειρήνης και Γεωργίου
- **Ψυχογιού Μαρία**20€
στη μνήμη Ηλίας Ψυχογιού και
Ανδρέα Ραφέλη
- **Καμπάνη Ελισάβετ**50€
στη μνήμη του συζύγου της
Παναγιώτη Καμπάνη
- **Μαλλής Ιωάννης**100€
στη μνήμη του πατέρα του
Ευάγγελου Μαλλή και του θείου του
Μιχάλη Χατζηδημητρίου

Υπεύθυνος Τμήματος
Χειρουργικής Τραχήλου-Θυρεοειδούς
και Παραθυρεοειδών Αδένων
Γενικής Κλινικής και Παιδών
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΜΗΝΑΣ Ν. ΑΡΤΟΠΟΥΛΟΣ M.D.
Χειρουργός Ωτορινολαρυγγολόγος

Ιατρεία : Κρήτης 72, Νέο Ιωνία
Κιν.: 693 76 73 736 | Φαξ: 210 27 17 924
E-mail: artminas@yahoo.gr

Επικοινωνία
210 68 69 403
6977 123 446

Εκπαιδευθείς εις
Χειρουργική Θυρεοειδούς και Παραθυρεοειδών Αδένων:
Royal College of Surgeons of London (Αγγλία)
Παιδιατρική Ωτορινολαρυγγολογία:
UCL Institute of Child Health of London (Αγγλία)
Ενδοσκοπική Ρινοχειρουργική:
Univ. HNO-Klinik Mainz (Γερμανία)
Alexandria Faculty of Medicine (Αίγυπτος)
Ρινοπλαστική:
Univ. HNO-Klinik Ulm (Γερμανία)
Univ. HNO-Klinik Erlangen (Γερμανία)

Χειρουργική με Laser & Radiofrequency

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Χ. ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 43
Κ. ΧΑΛΛΑΝΔΡΙ 152 31
(1ος ΟΡΟΦΟΣ)

ΤΗΛ.: 210 67 49 912
ΚΙΝ.: 6974 987 842
kouloubi.aik@dsa.gr

www.lawoffice-ka.gr

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ MSc
ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ

MSc in Manipulative Therapy
in Coventry Uni., UK
Πτυχιούχος ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ

moutzouri.marie@yahoo.com

Θεραπείες και κατ' οίκον Τηλ.: 6977 073125

ΜΕΣΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ REAL ESTATE AGENCY

Αγάλλιας Ευάγγελος
Αγάλλιας Εμμανουήλ

Πλωμάρι Λέσβου
Τ.Κ. 81 200

www.realestate-plomari.com

Mail: admin@realestate-plomari.com

Τηλ. Γραφείου: 22520 32474

Fax Γραφείου: 22520 33054

Τηλ. Οικίας: 22520 32354

Κινητό: 6944 851862

Ειδησεογραφικό Blog από το Πλωμάρι
Τα Νέα του Πλωμαρίου Online

www.plomarinews.gr

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΘΕΡΜΑΝΣΗ
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΥΣΤΗΡΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙΔΗΣ

ΠΛΩΜΑΡΙ ΛΕΣΒΟΥ - ΚΙΝ.: 6946408202

GIANNIS RENT A CAR

*Brand new cars
with full insurance & low prices!*

 (+30) 22520 32470
 (+30) 22520 32900
 (+30) 6932 799 140

 giannis@plomari.eu
 www.plomarirentals.gr
 Plomari-Lesvos-Greece

Οινοφόρος ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

Λέσβιος Οίνος ΛΟΥΠΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Ερμού 4-6 Τ.Κ. 81100 Μυτιλήνη, Λέσθος

Τηλεφωνικό Κέντρο: 22510 44738 • Κινητό: 697 9041665

• Φαξ: 22510 25825 & 22510 44738

www.lesvios-oinos.gr

e-mail: info@lesvios-oinos.gr - oinoforos_lesvos@hotmail.com

ΨΑΡΑΔΕΛΛΗΣ

ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ

ΝΙΠΤΗΡΑΣ
ΚΟΛΩΝΑ

35€

ΛΕΚΑΝΗ
ΣΕΤ

59€

ΧΡΩΜΑΤΑ
ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ

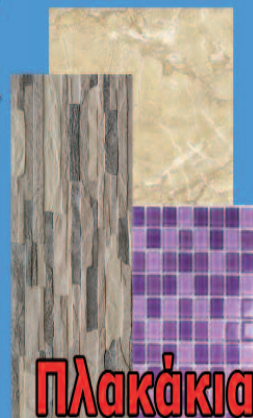
MONO 17€

MONO 25€

MONO 20€

Πλακάκια

Τοίχου Δαπέδου από 4.50€

ΣΕ ΜΑΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ
ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΗΓΗΓΜΕΝΑ
ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΤΟ 1950

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2105240474 www.psaradellis.gr

ΑΘΗΝΑ - ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΑΧΑΡΝΑΙ - ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΠΑΤΡΑ

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΩΜΑΔΕΛΛΗΣ Ο.Ε.
Παρόδοση κατ' οίκον

Α. Δημοκρατίας 59 (έναντι εκκλησίας Ζωοδ. Πηγής), Μελίτσια
Τηλ.: 210-61.36.499, 210-80.47.010

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΤΥΡΑΝΗΣ
ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙ
<<Άγιος Ιωάννης>>

6974658754

ΚΡΕΑΤΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΜΑΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

ΟΥΖΟ
ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ
ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ
“ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ ΕΠΕ”

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1860

Πλωμάρι, 81200
Λέσθος
Νησιά ΒΑ Αιγαίου

Τηλ. 22520 32741
ή 22520 33300
Fax: 22520 32231

ΑΤΕΛΙΕ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Mestyl

ΕΓΧΡΩΜΑ - ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ - WEB

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ WILD & CLASSY ΣΧΕΔΙΩΝ ΣΕ

Κάρτες Έντυπα Αυτοκόλλητα Αφίσες
Ιδιόχειρα Προσκλητήρια Επιγραφές
Εκτύπωση σε ρούχα στοσελίδες

www.mestyl.gr

Ι. Μεταξά 9, Παιανία
Τ. 210 6641011
Υπεύθ.: Γ. Μουτζούρης

210 6641011
www.mestyl.gr
mestyl@yahoo.gr